

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református Egyházkerület folyóirata

1991. július

II. évf. 7. sz.

TARTALOM

Tanulmány

Francois Bovon: A követésről. Lk 9,23-27	287
--	-----

Vasárnapi prédikációk

Adorjániné Nagy Aranka: Krisztus beszéde bennünk. Kolossé 3,16 ...	291
Balogh Béla: A Lélek munkájáról. 1Korithus 14,1-8	292
Csiha Kálmán: A kősziklára épült ház. Máté 7,24-27	295
Kántor Attila: A kánai menyegző. János 2,1-11	297
Kozma Zsolt: Nyelv és élet. Jakab 3,1-12	300
László Dezső: Isten szava a bűnöshöz. Ezékiel 18,21-23	302
László Dezső: Halál, bűn és élet. Ezékiel 18,31-32	305
Walter Lüthi: Megelégités az igazságot éhezőknek. Máté 5,6	308
Walter Lüthi: Irgalom az irgalmasoknak. Máté 5,7	312
Id. Nagy Géza: Jézus ad nyugalmat. Máté 11,28.29.30	315
Nagy László: "Én terólad el nem feledkezem". Ézsaiás 49,14-15	318

Esketési beszéd

Sógor Sándor: Isten temploma. 1Korinthus 6,19-20	322
--	-----

Temetési beszédek

Hegedüs József: Pál apostol búcsúja az efézusiaktól. Apostolok Cselekedetei 20,24-25	324
Kolumbán Géza: Idős édesanya felett. Zsoltárok 139,23-24	325

Tanulmány

Francois Bovon

A követésről

(Lk 9,23-27)

(Das Evangelium nach Lucas. III/1. EKK, Zürich 1989)

Lukács szerint Péter hitvallásánál és szenvedésének bejelentésénél Jézus egyedül volt a tanítványokkal (18. v/a), de a nép feltehetően jelen volt a háttérben (másképpen, mint Márk 8,34/a-nál, ahol Jézus a tömeget magához hívja), úgyhogy beszédében most mindenkire szólhat (23/a). A 23/a versben Lukács a Márk 8,34/b-n túlmegy, amikor a kereszthordozást a mindennapi étellel köti össze (kat' hémeran és az elthein erkhesthai-ra való változtatása). Egy pontban, éppen úgy, mint Máté, Lukács is (24. v.) "az élet elvesztéséről" szóló Ige (Mk 8,35) hagyományos, talán szóbeli változatát követi: ő az Igének (eneken emou) csak a krisztológiai hangsúlyozását tartja meg és átlép a Márk féle kerügmaticus kiszélesítésen (kai ton euaggelion): "Az egész világot megnyerni" (Mk 8,36-37) igében a szinoptikusok közül egyedül Lukács (25. v.) szünteti meg a racionális indoklást ("magát elveszti vagy magában kárt vall"?). Habár ő éppúgy kezdi, mint Márk (ti gar Mk 8,36 és 37), és aligha tévedésből, hanem tudatosan törölni akarja azt, hogy az élet elvesztése (24. v.) és a világ megnyeréséről szóló ige közti kapcsolatot még jobban megerősítse. A különböző gar (24, 25, 26. v.) prepozíciók kauzális funkciója nem biztos. A "szégyellni őt" (Márk 8,38) ige mind Mt 16,27-ben, mind Lk 9,26-ban korrektúrára megy át: Máténál, akinél az utolsó ítélet hangsúlyozottan jelenik meg, erősebben; Lukácsnál gyengébben, aki a Márknál olvasható "bűnös nemzetség" valószínűleg másodlagos hozzátoldását (a deuteronomikus toposz szerint) a mondás szóbeli verziójának javára törli. Lukács egyrészt megtartja a saját theologiai törekvésével szemben álló márki mondást a 9,1 verséből (az emberekről, akik Krisztus visszatéréséig nem halnak meg) (9,27), és így hű átadónak bizonyul, másrészt eschatológiai felfogásának értelmében átértelmezi azt.

Formatörténetileg egyenkénti mondások láncolatával van itt dolgunk, amelyek bizonyára a szenvedés bejelentése előtt keletkeztek és maradtak ránk, ahogyan azt a Q-ban látható szétszórtságuk bizonyítja, ahol ezek részben éppúgy alá vannak támasztva (14,27; 17,33; 12,9). Itt tartalmi rokonságuk alapján kapcsolódtak a szenvedés bejelentéséhez.

A 23. vers félig kazuisztika, félig a parainézis stílusában megfogalmazott felhívás. A három imperatívusz eredetileg a tanítványság három szakaszát tükrözte. A "mindennap" hozzáfűzése által majdnem szinonimává lesznek. Lukács, aki normális körülmények között nem szívesen ad tovább dubletteket, a 14,27-ben mégis ránk hagyományozza e logion Q-változatát.

A 24. vers egy bölcséletileg megformált ellentétes karakterű kettős mondat, amelynek tematikai háttérében a két útról szóló tanítás áll, vagy pedig olyan szövegek, mint a Deuteronomium 30,15-18-ban, amelyek a két házról szóló hasonlat (6,47-49) dualizmusát ugyanígy magyarázzák. Ahogyan a 17,33 és Jn 12,25 bizonyítja, csak másodlagos a krisztológiai és a Márk előtti magyarázat (eneken emou) és zavarja a szigorú párhuzamos felépítést. Hogy az "akármí" szó csak a negatív félmondatban jelenik meg, annak theologiai értelme van.

A 25. v. egy retorikai kérdés, amire a bölcs természetesen nemmel felel. Ennek a cselekménynek nem az egyes, különálló keresztyén ember, hanem, akár a bölcsességirodalomban, a nép egy részének tekintett ember az alanya. A túlzás is (ti. "az egész világot megnyerni") az igének a bölcséleti karaktert bizonyítja (mint a 18,25-ben).

A 26. vers az ószövetségi megtorlás-gondolatot tükrözi. Jézust egy tanít-

tó képében látjuk, aki oktat ("az én beszédem"), nem pedig az uralkodó vagy szenvedő Messiás képében. A hótan mellékmondat zavarja, a szimmetriát, és keresztyén megvilágításnak tekinthető. Feltehetőleg az apokaliptikus tartalom provokálta az "Embernek Fia" címnek a főmondatba való beillesztését. (Vö. 12,9, ahol ez hiányzik.)

A logion a 27. versben, ami a Q-ban nincs alátámasztva, inkább apokaliptikus, mint bölcséleti. Jézus előre látja az Isten országának közeledtét. A látomás nem fejezi ki Jézusnak a magatartását, de ő inkább az eljövendő ország és nem az azt túlélő kortársak oldalán áll; e mondás tehát Jézus halálát feltételezi.

Ez az igaz életről szóló 'kicsi gyűjtemény Jézus bölcs mondásait egyesíti, és krisztológiai ("kereszt", "énérettem"), valamint apokaliptikus színezetet ad ezeknek (különösen az utolsó mondásban, amely a döntés témájával nem foglalkozik). A szenvedés első bejelentésének (9,22) itteni összefüggése keresztyén megvilágítást mutat; a hitben való élet csak a megfeszített Jézus-Messiás követésében lehetséges. Ennek a 'kicsi gyűjteménynek' a léte másrészt példás jelleget ad a Péter-hitvallás krisztológiájának (9,18-21).

A Q' e logiák nagy részét még mindig különálló mondásokat ismerte. Hogy ezek a márki tradíciókkal párhuzamosan és egymástól izoláltan éltek tovább; az a kora keresztyén irodalom idézeteiben is kifejezésre jut. Ezek közül néhány inkább szóbeli továbbmondásból, mint írásbeli evangéliumból származik.

A szenvedés bejelentéséhez való kapcsolásban, e logia-láncolat sorrendjében és széles hallgatóságban Lukács Márkot követi. Itt és ott a szóbeli hagyomány hangját hallatja, de kifejezésre juttatja saját szándékát is. Különösen fontos a Péter és a Jézus közti kemény párbeszéd (Mk 8,32-33) redakcionális elhagyása.

Magyarázat

Ezeknek a logiáknak lukácsi értelmezésében a néptömeg a táplálékkal való melegítettetésben tapasztalta meg Isten kegyelmes jótetszését (10-17. v.) Most az következik, hogy megtanulja, hogy miként állhat meg az ember az Isten előtt (23-27. v.). Az imperatívusz semmi esetre sem foglalhatja el az első helyet. De nincs olyan krisztológiai ismeret (18-22. v.), ami ne az Istenhez való megtérést célozná (23-27. v.). Ezért egyelőre a nép még nem képes a Péteréhez hasonló hitvallástételre. Itt és most az egész néphez, vagyis egyidejűleg minden olvasóhoz vagy hallgatóhoz intézett részben informatív, részben exhortatív beszéd kezdődik (23/a).

A hit nem valaminek az igaznak tartása. A hit Isten helyettesének személye felé való személyes közeledés. A 23. vers nem erősödik olyan nagyon a találkozásért, mint a 10-17. vers, hanem (a hitben) a felnőtt etikai együtt munkálkodást tartja fontosnak, mert Lukács szerint a keresztyéni lét Jézus kíséretében (akoloutheití mou) és vezetésében való (opisó mou) járás (erkeshthai). A hűsvét utáni helyzetben ez azt jelenti hogy a kerügma és a keresztség jegyében és a közösségben élünk ebben a világban, amit Pál a "követés" szóval ír körül. Az önmagunkkal való szakítás nélkül (arnésasthó heauton) a megtérés eredmény nélkül marad. "Önmagát megtagadni" nem azt jelenti, hogy magát gyűlölni (vö. 10,27), hanem modernül kifejezve azt jelenti: saját nem hiteles létmódunkat megtagadni; saját identitásunknak büszke homlokzatát lebontani és tulajdonképpen józan, törekény éünket a Krisztussal való kapcsolatban napvilágra hozni. A példázat vámszedője (18,13) konkretizálja ezt a logiont.

Míg az arnásasthó heauton a saját múltunktól való elszakadás momentumát mutatja, addig a kai arató ton stauron kath' hémeran leírja a személyes etika irányát. A hitben való hűség Jézus szenvedésére és követésére utal. Lukács módján kifejezve: "sok háborúságon által kell nekünk az Isten országába bemennünk" (ApCsel 14,22). Jézus nem kívánja a szenvedést mint olyat, de előre látja, hogy Isten és felebarátaink szeretete (Lk 10,27-28) önfel-

dozás és együtt szenvedés nélkül megvalósíthatatlan. Természetesen itt már nem a közeli várakozás gondolata uralkodik, hanem akár a halál utáni, akár a paruzia utáni Istenben való megnyugvás várása. Az első mondás tehát úgy épült fel, hogy a követést kétszer mondja ki és a végén és a közepén ezt duplán exegeálja a bűnös múlttal való szakítás gondolata, valamint az engedelmesség jelen és jövő leírása által.

24. A theló ige talán a 24. és 23. vers összekapcsolására szolgált. A továbbadásban az akaratot, az elhatározást kellett hogy kifejezze: a 23. versben az igenlő, a 24. versben pedig az elutasító akaratot. A lukácsi kapcsolat-theológiában az isteni kezdeményezéssel szemben az emberi akaratnak mindkét lehető választásáról szó van (10-17. v.).

Hogy az élet megtartására irányuló katasztrofális kísérlete miként alakul, azt a kifejezés kettős értelme fejezi ki (24. v.): Az ember éppen akkor nem tudja megtartani az életét, amikor azt meg akarja tartani. A "Megtartani az életet" formula önmagában véve még nem negatív kifejezési mód. Ellenkezőleg, Isten maga is azt akarja, hogy életünket megtartsuk. Amit Lukács Krisztusa elítél, az az önmegtartás, amelyben az ember a maga jogos reménységét saját erejéből akarja megvalósítani, éspedig cselekedetei, teljesítményei és gondolatai által. Így az ember éppen azt mulasztja el, amit elérni szándékozik, ha az életét a maga számára meg akarja tartani. Isten úgy adja nekünk az életet, hogy az csak akkor lesz a miénk, ha másoknak adjuk. Az emberi életnek ez a csodálatos természete teológiailag magyarázható, mert maga Isten az alapja és az eredménye ennek az életnek. Az öngizolásnak ez a kudarca lélektanilag megállapítható az emberközi kapcsolatok tapasztalatai alapján, mert a tisztára önmagáért berendezett lét már zátonyra futott életet jelent mindaddig, amíg elmulasztja az emberi kommunikáció közvetlenségét és melegét.

A második félmondatban "az életét elveszteni" kifejezésnek idézőjelben kellene állnia, mert az csak úgy látszik, hogy elvesztett élet. A második században sok pogány nyomorultnak, örömtelennek, szomorúnak, fájdalommal telítettnek minősítette a keresztényen életet. Az "énérettem" kifejezés magyarázza Jézus szándékát. A krisztológiai vonatkozás a keresztényen életet nem egy új törvény alatti életnek tekinti, hanem az Úrral való közösségben folyó életnek. Isten végső soron megtartja ezt az életet.

25. Lukács művében a hitelenséget nem az ószövetségi erkölcstelenség, hanem a sóvárgás képével szimbolizálja. A 25. versben lévő, sémitaszerűen csengő szó a mindent birtoklást és az önelvesztést dialektikailag egymás mellé állítja. Az élet megtartására történő igyekezetet a birtoklási vágygal pontosítja, ahol "a világ megnyerése"-hez még hatalmas elnyerése is társul. E csalóka kép következménye minden egyéb dolognak a nélkülözése és az elégtétel utáni kérihelhetetlen kívánság lenne. Pozitíven kifejezve, a javakban való közösség sikeres életet eredményez: az ember akkor kap, amikor ad.

A mai humán tudományok állítják és már maga az egészséges emberi ész is azt mondja, hogy az ember strukturált énje nélkül és az azonosságát szimbolizáló birtoktárgyak nélkül nem élhet. Lukács Krisztusa bizonyára nem ilyen életről, való lemondásra gondol. Amit ő kíván, az az Isten és az ember eleven és életet teremtő kapcsolatának központjában áll. Csak ebből a kommunikációból kiindulva juthat el az ember annak a lehetőségéhez, hogy önmagát ne csak öngizságában és a birtoklást ne csak saját tulajdonaként értesse meg, hanem hogy másilyen módon is meghatározza. Az egyháztörténelem sok olyan személyt ismer, aki akkor találta meg "önmagát", amikor elvesztette "önmagát". A Nyugat számára Assisi Ferenc ennek az evangélium szerinti igénynek a megtestesítője.

A 26. verset részletesen a Lukács 12,8-9 paralell Q-változata magyarázatának összefüggésében fogjuk kommentálni; itt csupán jellemző sajátosságaira utalunk. Egy szilárd kettős formula helyett (12,8-9) itt csak a tagadás veszélye van megnevezve; a 25. vershez ez a paralell. Ezzel nemcsak a "hitvallás" esik el (vö. 12,8), hanem ugyanakkor Lukács a 12,9-től eltérően egy Mk 8,38-ból átvett, érzelmileg hangsúlyozott ígét használ: epaiskhu-nomai. A Hit és a bizonyosság nem csupán az intelligencia dolga, hanem a szívé

is. Belső tartásra, nagykorúságra van szüksége ahhoz, hogy ne úgy viselkedjünk, mint mások, hanem saját véleményünket kifejezzük és civilbátorságunk legyen. Az ember sokszor szégyell olyan kapcsolatokat, melyek nem társadalmi konszenzuson alapszanak. A zsidóság világában, valamint a városi hellenizmus környezetében a keresztyéneknek le kellett győzniük ezt a szégyenérzetet. Mind maga a személy (me), mint a tan (tours emous logous) megbotránkozást kelthettek. Pál bizonyosságot tesz erről az érzésről és annak legyőzéséről: "Mert nem szégyellem a Krisztus evangéliumát" (Róm 1,16). De az epaiskhunomia esetében nem csupán egy érzésről, hanem a teljes magatartásról van szó. A szégyenérzet megbénítja az embert, és mind befelé, mind kifelé egyaránt meghatározza. Retorikailag a mondás képes beszéd marad, azért beszél cum grano salis az emberfiának szégyenkezéséről.

27. Márk 9,1 hagyományoz ránk egy olyan mondást, ami speciálisan Máténál a 16,28-ban található párhuzam megfogalmazásban a paruziára utal. Lukács a logionnak azzal ad a saját kora számára elfogadható értelmet, hogy az általa ismert márki mintából a "lejött hatalommal" szavakat kihagyja. Az ő tékintete már nem hidalja át a jelen és az eschaton közti idői különbséget, mivel számára a vég még nincs közvetlen közelben. Amit elvesz az apokaliptikus közel várakozásból, azt hozzáadja az üdvtörténethez: Jézussal már jelen van Isten országa, ha egyelőre "hatalommal" még nem is. Lukács evangéliumának 1. és 2. fejezetében ettől a logiontól inspirálódik, hogy formába önthesse a Simeonnak adott ígéret jelenlegi beteljesedését (2,26). Az aggastyán most már meghalhat, mert meglátta az üdvösséget (2,30). Hasonlóképpen Jézus kortársai is meghalhatnak, mivel látták Jézust (9,27). Amikor Lukács a mondás formáját lehetőleg érintetlenül hagyja, megtartja a logion megfogalmazása és az Isten országa meglátása közötti időköz gondolatát. Mikor fogják tehát a kortársak Isten országát meglátni? Erre nem ad egyértelmű választ, mivel hagyományhűsége a "később" szóval válaszol, miközben hite úgy véli, hogy "már most". Mivel a mennybemenetel (az apostolok cselekedeteinek kezdete) az inkarnáció (az evangélium kezdete) után a második nagy cenzúrát ábrázolja, a szóban forgó időköz mostantól a feltámadásig és a mennybemenetelig fog terjedni. Ezáltal a tanítványok körében vágyunk, akik kortársak és tanúk, s akiknek az élete a passió utáni fog tartani. Lukács szerint a 27. versben a tines a 23-26.-ban megszólított hívőket, különösen a tizenkettőt jelenti. Azonnal az apostol-fogalom lukácsi definíciójára gondolunk (ApCsel 1,21-23), amely ugyanezt az időközt veszi szemügyre és előfeltételezi a tanúk jelenlétét itt (Jézus életében) és ott (az egyház idejében). Lukács a logiont egy gyökeresen új értelemben interpretálja, és azzal a tudattal teszi ezt, hogy Jézus áthagyományozott szándékát eltalálja, mivel a logion Isten országáról és nem az Ember Fiának visszatéréséről beszélt. Lukács szerint maga Jézus létesít kapcsolatot fellépése és az Isten országa között (11,20).

Összefoglalás

Lukács 9,23-27 Jézus negyedik beszédét mutatja be; ez a rész a Hegyi beszéd (6,20-49), a Példázatok (8,4-21), valamint a missziói előírások (9,3-5) után krisztológiai kontextusba ágyazva következik. Ez az összefüggés két dolgot hoz napvilágra: 1. Az első három beszédben megjelenő tanítás igénlése csak a Krisztussal való személyes kapcsolat által lehetséges. Amit a 6,47 már megmondott, az itt még inkább érvényes: Minden Jézusra hallgató ember ugyanakkor érzelmileg is hozzákötődött személy (pas ho erkhomenos pros me /6,47/). A 26. v. a valaki előtt való "szégyenkezés" viszonyának az ellentétét írja le. 2. Ennek a kölcsönös ragaszkodásnak a következménye a szenvedésben való közösség; az ókorban oly féltelmetes kereszt ennek a közös útnak az első jele. A Lukács öröm-theológiájának nem szabad elfednie ezt a komoly tényét. Viszont a tanítványok, akik "a halált meg fogják kóstolni", Simeonhoz hasonlóan örülhetnek, mert "már meglátták az Isten országát" (27. V.).

Fordította: Nagy Irén

Vasárnapi prédikációk

Adorjániné Nagy Aranka

Krisztus beszéde bennünk

Alapige: Kolossé 3,16

Bibliaalvasás: János 1,1-14

A beszéd, ez a csodálatos képesség Isten ajándéka, amelyet a teremtmények sorában csakis az ember, a teremtés koronája birtokol. A gondolat mint mozgatóerő megszületett az agyban, pillanatok alatt mozgásba hozza a hangszálat, a nyelvet, ajkat, és kimondjuk a szót, mondatokká formáljuk és közöljük környezetünkkel. E bámulatos és bonyolult tevékenység nélkül nem is lehetne élnünk. Milyen fájó a némák jelbeszédét nézni. Milyen lesve várja az anya gyermeke első megszólalását. Az első értelmes szót megünepli és elhíreszteli a család. Az iskolai oktatásban beszéd által adják át az anyagot, és beszéd által kéri számon azt. Sorsdöntő beszédek hangzanak el a politikai életben, amelyektől népek jövője függ. Már a világűrben is felhangzott az emberi beszéd. A különféle közleményeket és fontos üzeneteket könnyedén felfogják rádiókészülékeink. Már a csillagokig is elhat az emberi beszéd, néha már zúg a fejük az információáradattól, és teljes csendre vágyunk. Milyen igaz az, hogy a sok beszédben sok a vétek. A beszéd lehet áldássá, de lehet átokká is. Vannak áldó, gyógyító beszédek, és vannak ártó, bántó, békétlenséget és háborút hozó beszédek. Hányszor szoltunk, amikor hallgatnunk kellett volna, és hányszor hallgattunk, amikor szólnunk kellett volna.

Alapigénkben Krisztus beszédéről van szó. Az ő szava tökéletesen egészséges, tiszta Ige, amely kezdetben Istennél volt mint teremtő szó. Fölhangzása világot teremtett. Ez a szó szüntelen kereste, szólította az embert. Kísérte bukásában, utánament küzdelmeiben, követte történelmi útjaiban.

Isten mindig hallatta hangját, szavával irányította népét. Beszédének érzékeny közvetítő eszközei a próféták. Majd testté lett ez a beszéd az Úr Jézus Krisztusban. Felhangzott itt a földön, hogy hallhassuk, mint gondol rólunk, miként beszél hozzánk Isten. Ott csengett a hegyen mint a Hegyi beszéd. Felhangzott a Salamon tornácában. Visszhangzott a Genezáret partján, Lázár sírjánál és Jairus lánya ágyánál mint életre keltő erő. Hűséges ujjak lejegyezték. Most itt van a kezünkben a Szentírásban. A kolossébelieknek írt lelkipáter körlevélben Pál apostol mint védelmet, orvosságot és a tévtanítók ellen fegyverként ajánlja. Ez a beszéd csatlakoztat Krisztushoz. Védelmet nyújt, hogy ne férhessen zsenge hitünkhöz az ellenség.

Azt ajánlja az apostol, hogy lakozzék bennünk ez a beszéd. Találjon ott-hont szívünkben. Ne csupán átmenetileg, hanem gyökérverőn lakozzék bennünk. A vendég érkezik és múltó benyomásokat hagyva maga után megy tovább, de a lakó ott él, dolgozik és hat a maga helyén, a maga otthonában. Vajon elmondhatjuk-e, hogy bennünk lakozik végérvényesen a Krisztus beszéde? Engedjük-e magunkba áradni naponta? Vagy csak a nagy ünnepeken érdeklődünk iránta? Gyermekeink is inkább csak karácsony táján érdeklődnek a Krisztus beszéde és tudománya iránt, aztán elmaradoznak a vallásórákról?

Az apostol azt is ajánlja a kolossébelieknek és nekünk is, hogy ez a beszéd ne szegényesen, hanem gazdagon lakozzék bennünk. Nincs olyan ember, aki szegény akarna lenni, sőt mindenki ösztönösen gazdagságra törekszik. Legtöbb erőnk arra megy rá, hogy gyűjtjük az anyagi és szellemi javakat. De milyen félszegek és szegényesek vagyunk, amikor Krisztus beszédével kapcsolatban kell nyilatkoznunk. Miben áll a Krisztus beszédének bennünk lakozása? Ismernünk kell a Bibliát? A történeti Jézus életét, tanítását,

és tudnunk kell idézni szavait? Az ő beszédének bennünk lakozása sokkal több ennél. Beszédét befogadni azt jelenti, hogy befogadjuk őt magát. Megállapításaiban, kijelentéseiben az ő szellemét, a maga teljes bölcsességében. Krisztus beszédének gazdag bennünk lakozása azt jelenti, hogy teljesen átítatta a gondolkodásmódunkat.

Aki ilyen módon gazdaggá lett a Krisztus beszédében, abból kicsordul, mint a teli pohárból az ital. Int, tanít és továbbadja azt. Hatni tud ézzel az elsajátított, lényét átjáró és átformáló beszéddel. Zsoltárokról, dicséretekről, lelki énekekről beszél az apostol, mint az egymás tanításának és intésének eszközeiről. Rávillant ez az őskeresztyén gyülekezet lelki életére és gondolkodási módjára.

Krisztus beszéde bennünk gyökerezésének és lakozásának közvetlen haszna és következménye a hála. Aki beszédét befogadta, őt magát fogadta el megváltójául, és ez örök hála kötelezi. Hálaival zengedez szívében az Úrnak, mert lehetetlen, mondja a hitvallás, hogy azok, akik igaz hit által őbelé oltattak, a háládatosság gyümölcsét ne teremjék. Az ő beszéde, vagyis maga Krisztus csakis a neki áldozott, megtért szívekben lakozik. És ha ott van, ő maga fog szólni belőlünk. Minden megnyilatkozásunkat hozzá mérjük. Bármit szólunk, ellenőrzöm, miként felelne, mit tanácsolna ebben az esetben Jézus. Ő egészen át tudja alakítani beszédünket, hogy az egészséges és hasznos lehessen. Azért járunk templomba, hogy teleszívjuk magunkat Krisztus beszédével, hogy alkalmat adjunk arra, hogy hozzánk szólhasson, hogy belénk oltódjék szava. Ő mondotta: A beszédek, amelyeket én szólok néktek, lélek és élet (Jn 6,63).

Minden itt marad, amit az életünk folyamán gyűjtöttünk, de az ő beszédében való gazdagságunk velünk jön téren és időn túl Isten örökkévaló országába. Amen.

Balogh Béla

A Lélek munkájáról

Alapige: 1Korinthus 14,1-8

Bibliolvasás: 4Mózes 10,1-10

Manapság oly sok szó esik a karizmatikus mozgalmakról, a pünkösdi csodáról, a Lélek ajándékairól, különösen a nyelveken szólásról, hogy nekünk is foglalkoznunk kell ezekkel a kérdésekkel.

Csaknem mindannyiunknak akad olyan ismerőse, aki nyíltan felteszi nekünk a kérdést: a ti egyházatokban mi a helyzet a Lélek ajándékaival? A te életedben miként munkálkodik a Szent Lélek?

A jelen alkalommal mi magunk keressük ezekre a fontos kérdésekre a választ. Segítségünkre szolgál Pál apostolnak a tanítása. Ő maga is találkozott ezekkel a kérdésekkel, méghozzá igen korán: nyomban azután, hogy megalakultak az első keresztény gyülekezetek. Most arra emlékezünk, hogy Jézus Krisztus mennybemenetele után az Atya elküldte Szentlelkét, hogy életre hívja a Krisztusban hívó gyülekezetet. A pünkösdi történetben előttünk áll az első prédikálás csodája, amely nyomában mintegy háromezer lélek csatlakozott az apostolokhoz és vállalta a Krisztus követését. Az apostolok és az első gyülekezet életét csodálatos jelenségek kísérték: ismeretlen nyelven való szólás, csodatevő gyógyító erő, hathatós igehirdetés, a lelkek megismerése és megvizsgálása, bűnbánatra való hívás és bűnbocsánat-hirdetés.

A korinthusiakhoz írott első levélnek az a szakasza, amelyet az előbb hallhattunk, arról tanúskodik, hogy némelyek a nyelveken való szólás ajándékát valami olyan kiváltságos adottságnak tekintették, amelyet Isten Szentlelke csak nagyon kevés embernek ajándékoz. Ezért aztán büszkélkedtek is azok, akik e különleges ajándékkal rendelkeztek.

Mit jelent ez a nyelveken való szólás? A keresztyén egyházzal egy idős lelki ajándéokra kell itt gondolnunk. Az első pünkösdkor a tanítványok olyan képességet kaptak, amellyel emberi fül számára idegenül csengő beszéddel tudták magasztalni a Szentháromság Istent. Ez a szólásmód annyira szokatlan volt egyesek fülének, hogy csúfolkodni kezdtek és azt mondták az apostolokról, hogy édes bortól részegedtek meg. Mégis volt a Jeruzsálembe zárandókolt zsidók között egy népes csoport, amely megértette az apostolok szavát. Sőt, azt látjuk, hogy a Péter apostol legelső prédikációja nagyon jól érthető nyelven hangzott el. Hogyan is állunk akkor ezzel a különös lelki adománnyal, ezzel a különleges képességgel? A Szentírás szerint Isten akkor és ott az idegen nyelveken való szólás ajándéka mellé vagy azzal egyidejűleg egy másik ajándékot küldött: a hallás, a megértés ajándékát. Így történhetett meg az, hogy azok, akik azt az igehirdetést hallgatták, úgy rezték, hogy Péter apostol igehirdetése a szívükhöz szól. Isten által ajándékozott hallás volt az, mely által az ott állók megértették, hogy Jézus épp érettük jött a földre, hogy miattuk szenvedett, hogy értük is meghalt és most érettük ott van a mennyben. Ezzel a dologgal ma is ugyanígy állunk: ha Isten Szentlelke nem nyitja meg fülünket, akkor mindaz, amit a Bibliából hallunk, mindaz, amit az igehirdető mond, idegen beszéd a mi fülünk számára. Ő kell hogy megérintse fülünket és szívünket, hogy érthetővé váljanak előttünk nagyságos dolgai. Neki kell megnyitnia értelmünket, hogy a mélyre süllyedt életünk számára érthető legyen a magasságos Isten üzenete.

Az Ószövetség népéről gyakran mondták a próféták, hogy kemény szívű és süket fülű nép. Ugyanilyenek voltak azok is, akik előtt a pünkösdi csoda csupán részeg emberek dadogása volt. És sajnos még ma is vannak olyanok, akik a Krisztusról szóló bizonyágtételt bolondságnak tartják, mivel idegen a fülüknek-szívüknek a prédikáció. Azért kérjük ma újra Szentlelke Istent, hogy adjon nekünk mindnyájunknak halló szívet és megnyílt értelmet, hogy az ő hívását örvendező szívvel meghallhassuk. Vagyis hogy a szólás csodája mellé adja meg nekünk az engedelmes hallás csodáját is.

Arra is föl kell hívnom a figyelmezteteket, hogy a nyelveken való szólás elsősorban nem ismeretlen nyelvű prédikálást jelentett. Sokkal inkább egy olyanfajta imádkozást, amit a jelenlévők nem voltak képesek felfogni. Az apostol ezt mondja: Aki nyelveken szól, az Istennel beszél. Istennel beszélni pedig akkor szokott az ember, amikor imádkozik. Az apostoli korban ezeket az embereket oly erősen hatalmába kerítette Isten Szentlelke, hogy addig ismeretlen képességek szabadultak fel bennük. Addig is volt hangszáluk és szájuk, amivel beszélni vagy éppen énekelni tudtak, de most a Szentlelke beszélt velük és általuk. Éppen olyan ez, mint amikor egy zongorát, amit csak a ház díszének tartunk, megszólaltat egy igazi művész. Addig is hangszer volt. Addig is zongora volt. A gyermekek gyakoroltak rajta, tanulták a fogásokat. De amikor egy igazi művész ráteszi a kezét, akkor fedezzük fel, hogy mit is tud az illető hangszer. Képzeltétek csak el, hogy az, aki az emberi szólást adta, aki belénk az ő Lelkét adta, aki oly csodálatosan megalkotott minket, milyen nagyra méltat bennünket: az ő magasztalását és dicséretét hordozhatjuk ajkunkon! Az a legcsodálatosabb szólam, amit el tudok képzelni, az, hogy az a száj, amely oly könnyen zúgolódik, most hálát ad. Az a nyelv, amely oly könnyen szid és átkoz, ma áldást mond. Az a nyelv, amely sebeket képes ejteni, ma vigasztal és sebeket enyhít. Igen, mert a Teremtő Úr ezt a szervünket is meg tudja váltani és meg is tudja szentelni.

Lehet, hogy bennünket már nem ruház fel azzal a különleges ajándékkal, amellyel az apostoli kor egyházát megajándékozta, de a mi életünkben is képes azt a csodát művelni, hogy testünkkel-lelkünkkel, szánkkal és egész életünkkel őt tiszteljük és magasztaljuk.

Azokat pedig, akik a nyelveken szólás különleges adományát kapták, szeretettel inti az apostol, hogy ajándékukkal ne dicsekedjenek és ne helyezték magukat a gyülekezet fölé, hanem sokkal inkább igyekezzenek még becsebb, még értékesebb ajándékokra.

Alapigénk ilyen értékes ajándéknak tartja a prófétálást. Amikor prófétákról, prófétaságról, prófétálásról hallunk, akkor az ószövetségi kor szolgálá-

lattevői jutnak eszünkbe (Bálám, Sámuel, Illés, Jeremiás, Jónás), akiknek Isten felfedte a jövődö titkait. Ilyen értelemben a próféták jövődömondók is voltak: Isten jövődömondói. (Vannak az ördögnek is jövődömondói. Ezeket tanácsos messze elkerülni.) Pál apostol azonban a prófétaaságnak nem azt az oldalát mutatja most. Számára most nem a jövődölések a fontosak, mivel azt tanítja, hogy Jézus Krisztusban beteljesedtek az ószövetségi jövődölések. Mit kíván akkor az apostol, amikor a prófétálást szorgalmazza, amikor a prófétálást a nyelveken való szölsás elé és fölé helyezi?

Az apostol nyilvánvalóan a próféták igehirdető tisztjét tartja szem előtt: Ha szöt hallasz az én számból, akkor intsd meg a népet - mondta az Úr az ő prófétáinak. A próféta éppen úgy Isten szája volt a nép felé, miként ma az igehirdető lelkipásztor, aki a gyülekezetnek az Úr akaratát hirdeti. A prófétának megbízatása van arra nézve, hogy figyelemztesse a népet, ha az letért az Isten útjáról. Sokszor igyekeztek az Isten emberei visszatéríteni a választott népet a helyes ösvényre, az életre vezető keskeny útra.

Ezeknek a prédikátoroknak a szölgálatát tartja elsősorban fontosnak Pál apostol, és pedig azért, mert ezek az emberek mutatják a híveknek az engedelmesség útját.

Éppen azért olvastam fel a bibliaolvasás rendjén ezeket az ószövetségi ígétet, hogy lássátok, hogy Isten már akkor elrendelte az ő szölgáinak, az Áron fiainak, hogy a népet ezüstkürtök szavával irányítsák. Isten a rendnek az Istene, és azt akarta, hogy a nép akár tábort jár, akár ünnepel, akár mindennapi életét éli, a kürt szavára figyeljen. Ez a rendtartás mind a mai napig is fennál a katonai egységeknél, s aki katonai szölgálatot teljesített, még most is emlékezhet a kürtös egyik vagy másik jelére. Mihelyt felhársant a kürt, azonnal tudták, hogy mi a teendő.

Erre a rendre gondol Pál apostol, amikor kimondja és leírja, hogy ha a fuvola vagy a citera nem ad megkülönböztethető hangokat, akkor nem lehet felismerni a melödiát, a dallamot! A következö kapcsolatos tanítás meg így szöl: Ha a trombita bizonytalan zengést tézsen, úgy kicsöda készül a harcrá?

Mi itt a lényeg? Az, hogy Pál apostol a gyülekezet hasznát nézi. És ezért azt mondja: Igaz ugyan, hogy fontos a nyelveken beszélés, de az csakis akkor engedhető meg, ha valaki azt értelmes nyelven megmagyarázza. Továbbá: Igaz ugyan, hogy szép a nyelveken való imádkozás, de csak akkor, ha áldás van rajta, ha a körülállók úgy megértik, hogy szívöböl jövő "áment" mondhat rá. Legszöbb azonban az, amikor az Úr szölgája húségesen továbbadja azt, amit az ő Urától hallott. A legszöbb szölgálat az, amikor az én uram akaratá szerint szölok. Az ő akaratá pedig világos, tiszta és szent. Ez pedig azt jelenti, hogy világosan, tisztán és szent buzgóssággal kell továbbítanom azt mindazok felé, akiket rám bízott.

Pál apostol határozottan tanítja, hogy a gyülekezetnek semmi haszna sincs abból, ha nyelveken szöl. Ki mivel fog ebböl meggazdagodni? Ezért vallja azt, hogy Isten akaratának kijelentése által épül igazán a gyülekezet.

E vasárnapon is akkor imádkozunk helyesen, ha azt kérjük Istentöl, hogy adjon nekünk mindig olyan húséges igehirdetőket, akik szent akaratát húségesen közlik velünk; hogy biztos hangon csendüljön fel a prédikáció, a gyülekezet pedig tudja, hogy mi legyen a következö lépés: Kérjük Istent, hogy a mi szívünkben is végezze megújuló módon a pünkösdi csödat és nagy szenzációk, nagy látványosságok helyett az ő tiszta akaratát közölje velünk a mi Urunk Jézus Krisztus által. Ámen.

A kősziklára épült ház

Alapige: Máté 7,24-27

Bibliaalvasás: 1Korinthus 3,10-15

Ebből a két Igéből, amit most hallottunk, az elsőt, a homokra és a kősziklára épülő ház példázatát különösképpen meg tudjuk érteni, hiszen mindig emlékezünk a nagy árvízre, mely a szemünk előtt játszódott le. Láttuk, amit hirtelen és váratlanul megjelent a sodró víztömeg, mely sok házba beleütközött, s a gyengébb alapú házak, mint a kártyavárak összedültek, de az erős alapra épültek megmaradtak. Hallottam egy nagyon szép téglaházról, ami összedőlt. A szomszédok visszaemlékeztek, hogy építéskor sokan figyelemeztek a tulajdonost, hogy mélyebbre kell ásni az alapot, de ő akkor csak mosolygott, és spórolt a köveken, most viszont szinte összeomlott a háza. Óriási rések tátongtak rajta.

Jézus Krisztus most arra figyelmeztet bennünket, hogy a mi életünk is lelki értelemben véve árvízveszélyes völgyben van. Nincs emberi élet lelki értelemben vett árvíz nélkül. Egyszer csak olyan hirtelenül, mint ahogy akkor jött ez az árvíz, az életünkbe beleütközik a bánat, beleütközik a betegség, és az életünket elborítja a fájdalom. Jönnek a szenvedések. A földi élet árvizes övezetbe épül. Nincs földi élet, melyben ne fújtak volna a szelek, ne hulltak volna a könnyek, ne zúzott volna a bánat árja és bele ne ütközött volna egy-egy szívbe a fájdalom vagy a bűn. Jézus tudja ezt, és arra akar tanítani bennünket, hogy úgy építsük fel a magunk életét, hogy amikor jönnek a megpróbáltatások árvizei, akkor az össze ne dőljön. Mindenki épít. Mindenki sietve épít házat. A modern építőművészet már olyan biztosra tudja építeni a házakat, hogy nem dülnek össze a vasbeton szerkezetek, amikor jön az árvíz. De vajon lelkileg fejlődöttünk-e így? De vajon lelkileg meg tudjuk-e úgy építeni az életünket, hogy amikor fújnak a szelek, hullanak a könnyek és gomolyognak fejünk felett a fájdalmak fellegei, akkor ne omoljon össze a család élete, ne dőljön össze a bizalom, a jókedv s a reménység, és ne csak romok maradjanak utánuk?

Mindenki épít. Milyen nagy küzdelmekben volt részük a fiataloknak ezekben a napokban, amikor az egyetemi felvételi és más felvételi vizsgák folytak. Hogy akarták építeni maguknak az életet, egzisztenciát akartak teremteni, hogy küzdöttek, harcoltak érte, hogy legyen majd a kezükben szakképzettség, diploma. Mindenki épít, te is építész. És mindenki amilyen házat épít, olyan házban fog lakni azután. Mindenki amilyen életet épít magának, olyan életet fog élni azután.

Vajon te hová építed az életet? Azt mondja Krisztus Urunk, hogy lehet homokra és lehet kősziklára építeni. Palesztinában, ahol elhangzott ez a példázat, egy kicsit mélyebbre kellett ásni, de mindenütt a fövény alatt meg lehetett találni a sziklát, és hogyha arra építették a házat, ha jött az árvíz, akkor nem dőlt az össze. Van csak homokra építő ember. Sokfajta homok van, amire megpróbálnak építeni. Vannak, akik az egészségre építenek, s aztán amikor jön a betegség árvize, ó, milyen hamar kimossa a falakat, és összedől minden. Vannak, akik a házasságukat építették a pénz és a vagyon homokjára. Aztán amikor jött a történelem nagy árvize és elsodorta a pénzt és a vagyont, hány házasság összedőlt és felbomlott, csak a rom és a keserűség maradt utána, mert nem volt jó az alap. Vannak, akik az ifjúságra építenek. vajon jó alap-e ez? Fúj az időnek szele, és olyan könnyen elfújja pár év alatt az ifjúság erejét és szépségét, összedől a ház, és nem marad belőle csak a szomorú rom.

Vannak ingoványos talajok. Te vajon mire építetted fel a házasedet? A gyermeked vajon mire fogja felépíteni majd az életét? Mi az az alap, ami

mindig megmarad? Amikor jönnek az élet nagy megpróbáltatásai, lesz-e olyan alapja, amin majd megáll a ház és nem dől össze, akárhogy fújnak a szelek?

Jézus Krisztus azt mondja: Ha valaki hallja e beszédeket és megcselekszi azokat, hasonlítom azt a bölcs emberhez, aki a kősziklára építette az ő házat. Jézus erről a kettőről beszél: hallani és megcselekedni. A mi életünk azért marad sokszor félbe, mert mi csak halljuk, hallgatjuk, de nem halljuk meg és nem cselekedszük meg, amit ő mond. De hogyha egyszer ráépítjük az életünket Jézus Krisztusra és az ő beszédére, arra a szeretetre, amit hirdett, arra a jóságra, amivel átölel, arra a reménységre, amit ad nekünk, a Szent Léleknek arra a vezetésére, amit életünk legsötétebb napjaiban is megérezzük a szívünk mélyén, akkor kősziklára épült a házuk. Vajon a tiéd hová épült?

Azt mondja az Ige: "és ömlött az eső, és eljött az árvíz, és fújtak a szelek, és beleütköztek abba a házba"

Hányszor megtörténik újra és újra ez az emberi életben. Eljön az árvíz. Hiába szeretnél mindig szép, fényes napokat élni. Eljön a bánat. Eljön a gyász is. De lesz-e akkor majd hited megállni? Hiába szeretnél mindig szép, egészséges napokat élni, eljön az árvíz. Oda kerülsz egyszer a kórházi ágyra. Lesz-e reménységed? Hiába szeretnél mindig ittmaradni szeretted körében, eljön az árvíz. És egyszer egy kínos reggelen vagy éjszakán menni kell innen a földről. Lesz-e majd alap, amin megállj? Tudod-e majd bizalommal mondani azt, hogy az én Istenemhez megyek haza? Nem fent kell szépre építeni a házat; nem elég szépen kicifrázni a tetőt és kifesteni az ablakokat, alap is kell, ami nem látszik hivalkodóan és nem világít messze, de bele van ágyazva mélyen a földbe.

Ilyen a keresztyén ember hite is. Nem hivalkodik cifra, messzire látszó díszítéssel, de mélyen lévő alappal Krisztusra támaszkodik. Sokszor úgy szeretnénk hitet adni valakinek. Hitet, amikor nagy bajban van, amikor keresi az Istent, amikor kellene neki az erő és a segítség. Mellette állunk, és nem tudunk hitet adni neki. Alap nélkül épült fel a háza. Nagyon nehéz később alapot adni annak a háznak, amikor már ott van az árvíz. Idejében kell azt megalapozni.

Azt mondja Jézus Krisztus, hogy amikor eljő az árvíz és beleütközik abba a házba, aminek nincs alapja, nagy lesz annak romlása. Csak a rom marad. Hány ilyen élet van, amely csúszós talajra épített. Fiatalok, akik hamar és csillogóra akarták felépíteni életüket, lelki mélység nélkül építettek. Megcsúsznak az életük talaja, és belecúsznak a züllésbe, a romlásba. Hány ilyen élet van. Fiatalok, akik 18-20-25 évesen oda jutnak, hogy nincs értelme az életüknek, mert valami megcsúszott bennük, valahogy elsikamlott a talaj alattuk, mert nem ástak elég mélyre. Hol voltak vajon a szülők? Segítettek-e rámutatni az igazi alapra? Hány ilyen megrepedt falú családi élet van, melyet a maguk feje után Isten segítsége és Istenbe vetett hit nélkül kezdtek építeni. Hogy tátonganak az elcsúszott lelki élet talaján a megrepedt házasság falai. Rövid idő alatt lakhatatlanná váltak. Csak a bánat szele fúj át rajtuk. Hány ilyen lekileg vizes és tönkrement ház van, ahonnan a bánat iszapját olyan nagyon nehéz kitakarítani, mert rossz alapra épült, nem arra a szeretetre, nem arra a bizalomra, nem arra a megbecsülésre, nem arra a hitre, amit Jézus Krisztus hozott erre a világra.

Úgy fejeződik be Krisztus példázata: "és nagy lett annak romlása". Csak rom maradt belőle.

Hányan vannak fiatalok, akik nekivágnak az életnek, nagy felbuzdulással, nagy önbizalommal, aztán amikor nem sikerül valami, összeroppannak, csak rom marad, nincs alap, nincs honnan nyerni erőt, hiányzik Isten ereje az életükből.

Azt mondja el nekünk az első példázat, hogy nem mindegy, hogy hová építünk. Vajon hová épült a házad?

A második példázat azt mondja el, hogy nem mindegy az, hogy miként építünk és mit építünk az alapra.

Azt mondja el Pál apostol, amikor a hitnek, az alapját lefektette Korinthusban: Mint bölcs építőmester, fundamentumot, alapot vettem, de ki-ki meglássa, hogy mit épít reá. Aki épít rá követ, drága gyöngyöt, annak

megmarad, és aki épít rá pozdorját, fűvet, fát, annak az épülete megég, ő menekül ugyan, de csak mindegy tűzön keresztül, akit összeégetett a tűz.

Ha megvan az alap, nem mindegy, hogy mit építesz rá. Nem mindegy, hogy csak a vasárnapokat építed Krisztus szeretetére, vagy a hétköznapokat is. Nem mindegy, hogy csak az istentiszteleti órákban teszed oda szívedet Isten elé, vagy a munka óráiban is. Nem mindegy, hogy mit építesz reá! Nem mindegy, hogy csak fát, szénát, pozdorját, könnyen tovatűnő hangulatot, egy-egy istentiszteleti órát, valami felesleget, valami kicsit az életedből, vagy a szívedet, a drága gyöngyöt, a követ, a gondodat is, a bűnötet is, a reménységedet is, az egész életedet is odateszed arra az alapra, hogy az megmaradjon.

Nem mindegy, hogy hogyan és mit építünk reá. Krisztus elvárja tőlünk, ha ő alapot adott, ha ő vérrel szerzett drága alapot adott, ha az életet adta oda a mi életünk alapjának, hogy rá épülhessen az egyházunk, az életünk, hogy akkor maradandót építs reá, hogy akkor tedd oda építőkönek a szívedet, hogy akkor hozd a gyermekedet, hogy akkor ott legyen a hűséged, ott legyen a becsületed, ott legyen a hited és drága legyen ez az épület, hogy szép legyen és igazi legyen benne az élet.

Hány megégetett élet van. Megmenekülünk sokszor, mert jó az alap, mert ott van a szívünkben Krisztus, mert mégiscsak reá helyeztük valahogy az életünket. Amikor megesküdtünk, az ő segítségét kértük, amikor született a gyermekünk, az ő nevében hoztuk el megkeresztelni, mégiscsak bejöttünk sokszor a templomba és úrvacsorát vettünk, mégiscsak szoktunk imádkozni és Bibliát is szoktunk olvasni néha. Megvan az alap, csak aztán olyan könnyen építünk reá felesleges dolgokat. Aztán jönnek az árvizek, az alap megmarad, aztán jönnek a tüzek, az alap megmarad, de te megégsz.

Rá építetted a házasságodat, mert előtte mondtad el az esküt, csak éppen azt az előtte elmondott esküt nem tartottad meg minden napon. Megmenekülsz, de mindegy tűzön keresztül. Összeégeti az életedet a bűn, és az idegesség és a civakodás után, amikor leég minden, akkor megtalálod a drága alapot, melyen újrakezdheted az életet.

Úrvacsorát is veszünk. Ott vagyunk az alapon, de aztán mikor jön az idegesség tüze, akkor káromkodunk is, akkor talán bántjuk is egymást, akkor talán rálépünk az egymás szívére, és összeég az életünk is, hogy aztán könnyhullatva, bánatosan, mert leégett sok minden az életünkben, ismét visszataláljunk az alapra és kezdjük újraépíteni azt.

Így víz és tűz között zajlik az emberi élet ötven évig, hatvan évig, kinek mennyit ad az Úr Isten. Hányszor leég, megcsúszik a ház. Pedig lehetne másképpen is. Lehetne nemcsak hallgatni, hanem meg is cselekedni. Lehetne rá is épülni és mindent rá építeni.

Ma azért hívott be Krisztus az ő templomába, hogy ne legyünk bolond emberek, kik halljuk és nem cselekedszük meg, hanem legyünk bölcs emberek, akik az élet nagy árvizes völgyében a sziklára építjük a házat és tűz és víz között megmaradunk az ő kegyelméből. Ámen.

Kántor Attila

A kánai menyegző

Aláíró: János 2;1-11

Bibliáolvasás: Efézus 5,1-2;14-20

Első jelnek, vagyis csodának nevezi János. Nyilvánosság előtt az volt Jézus első csodája. A csoda hozzátartozik Jézus Krisztus messiási működéséhez.

Az evangéliumban nem fordul elő a csoda szó egyes számban, csak a többes számú alak, annak jeléül, hogy Jézus csodatételei összefüggnek és egy nagy egységet képeznek, mert valamennyi az egyetlen csodára utal: Az Ige megtes-

tesülésére. Csodái ennek bizonyosságai és következményei. Éppen ezért nem is hozták közös nevezőre más úgynevezett csodával. Jézus Krisztus azért tesz csodát, mert benne maga Isten van jelen, akinek minden tette teremtő tett.

Mint ilyenek, Jézus Krisztus csodái jelek. Isten országa eljövételének, a bűnök bocsánatának, a megváltásnak jelei. A hívő ember előtt nem lehet probléma az, hogy Jézus csodát tesz. A kánai menyegző mégis sok kérdést vet fel éppen a hívő ember előtt.

Az első az, hogy Jézus Krisztus úgy teszi a csodát, hogy azzal az egzisztenciális nyomorúságban levő embereken segít. Ezért mindig egzisztenciális segítséget nyújt. Igaz ugyan, hogy a csoda a maga külső megjelenési formájában a testi-anyagi élet síkjában történik, de ez csak azt bizonyítja, hogy Jézus Krisztus nemcsak a lélek, hanem a test, vagyis a teljes ember megváltására jött. De ennél a történetnél hiányzik mind az egzisztenciális nyomorúság, mind a segítség egzisztenciális jellege és jelentősége.

A második probléma az, hogy mennyiben érinti károsan az ember létét a testet és a lelket egyaránt rontó és démonizáló bor fogyasztása.

Az Újszövetség a szeszes italt a Szentlélekkel való beteljesülés éles ellentétének látja, mivel az éppen az érzéki ösztönökhöz köti az embert s lehetetlenné teszi az oda fenn valókkal való törődést. A többek között Efézus 5,17-20-ra gondoljunk: "Annak okáért ne legyetek esztelenek, hanem megértsétek, mi legyen az Úrnak akarata. És meg ne részegedjetek bortól, miben kicsapongás van: hanem teljeseđjete be Szent Lélekkel. Beszélgetvén egymás között zsoltárokbán és dicséretekbén az Úrnak. Hálákat adván mindenkor mindenkért a mi Urunk Jézus Krisztus nevében az Istennek és Atyának."

Jézusnak nem volt nazíri fogadalma, amit ellenségei neki fel is róttak. De ez nem értelmezhető arra, hogy Jézus a maga tanítványainak és követőinek ebben a kérdésben emberi szabadságot engedélyezett volna, hanem csak úgy magyarázható, hogy a Szentlélekkel teljes ember és így "elsősorban is Jézus számára" azért nem volt probléma ez, mert már teljesen megszabadultak az érzékiség rabságából.

E csoda történetének evangéliumi elbeszélése különbözik a többi csodatörténettől. Valamennyi többi csodatételnél - az egy terméketlen fügefa megátkozásától eltekintve - vagy kifejezetten, vagy a sorok között Jézus könyörületességre való indulásáról van szó.

Ennél a történetnél idegen és visszatetsző lenne annak a beillesztése, hogy Jézus Krisztus pedig könyörületességre indult. A bor fogyasztásával kapcsolatosan talán közömbös vagy talán örvendező álláspontot foglal el a Messiás, de semmi szín alatt sem résztvevő és könyörületességre induló magatartásra készíti őt.

A következő kérdés az édesanyának szóló elutasító szavak jelentése. Mária a názáreti hajlékban, a világ elől elrejtve tett csodákra emlékszik. Ezért vár Jézustól most is csodát.

"Így ez a történet egy híd a családi otthon és a nyilvános működés között." Mária maga mutatja be a Fiát annak a világnak, amelyiknek kicsiny darabjával találkozunk a kánai menyegzőn. Ennek megfelelően ki kell domborítani a Mária szerepét ebben a történetben.

Itt mint esemény hiányzik a tett mellől a szó. A vérfolyásos asszony meggyógyítása is előzetesen kimondott szó nélkül történt. De ott szó van Jézus megérintéséről. János leírása szerint Jézus nem érintette meg a vedreket. Felvetődik az a kérdés, hogy lehet-e úgy kezelni ezt az első csodatételt, mint amiben Jézusnak csak az anyja iránti engedelmissége jut kifejezésre.

Ez a csodatétel részünkről való megüresítése lenne. Az egyháztörténet folyamán régen a vízkereszt ünnepének harmadik napján olvasták fel ezt a történetet az istentiszteleten, és ennek kapcsán emlékeztek meg az úrvacsoráról. E csodatétel és az úrvacsora között annyiban van kapcsolat, hogy mindkettő a Bárány menyegzőjére utal. Ez a teljesség. A kánai menyegző pedig ennek a teljességnek a kezdete.

Ez a csoda egyben arra vonatkozó evangélium és parancs, hogy életünk

teljessége, annak még a vigassága is, a jelen levő Jézus uralma alatt áll. Nem lehet és nem szabad életünk egyetlen viszonylatát sem mint valami tőle idegent elszakítani Jézus Krisztustól. Meg kell hívni őt mind étkezéseinkre, mind szórakozási alkalmainkra, s engednünk kell, hogy ő legyen ezekben is az Úr, aki megszenteli azokat.

S ahol Jézus jelen van, ott szükségképpen tűnik el a narkotizáló ember, ami testet és lelket öl, ami utódot fertőz. A Jézus közelében el kell tűnnie az embert földre húzó bornak és a nyomorba döntő szeszes italnak. Így a bor elfogyasztása is bevétetett a csodába. Látnunk kell, hogy nem ott kezdődik a csoda, ahol a víz átváltozik, hanem ahol a bor elfogy. Azt viszont felesleges nekünk kutatnunk, hogy miért fogyott el a bor. Azért-e, mert nem számítottak Jézus és tanítványai megjelenésére, vagy egyéb oka volt ennek.

Azért történt ez a csoda, hogy Jézus Krisztus ezzel jelképesen kifejezze azt, hogy ahol ő jelen van, ott el kell tűnnie a szeszes italnak, és az abból fakadó durva érzéki örömöknek.

A régi, az elfogyó bor Isten haragjának bora: "Más angyal is jöve ki az oltártól, akinek hatalma van a tűzön, és kiálta nagy szóval annak, akinél vala az éles sarló, ezt mondván: Bocsásd a te éles sarlódát és szedd meg a föld szőleinek gerezdeit: mert megérték annak szőlei. Bocsátá azért az angyal az ő éles sarlóját a földre, és a földnek szőleit megszedé, és veté az Isten haragjának nagy borsajtójába. És megtaposták a borsajtót a városon kívül, és vér jöve ki a borsajtóból a lovak zablájáig, ezerhatszáz futamnyira" (Jel 14,18-20).

Ezt majd Jézus fogja kiinni, mint Isten haragjának és ítéletének poharát. A haragnak ez a pohara vétetik el a násznéptől, bár ők ekkor úgy vélik, hogy éppen az öröm pohara ürült ki. Jézus a harag e bora helyett adja azt az italt, mely nem részegséget okoz, amely nem az álörömök forrása, hanem olyan igazi örömet ad, amelyből élet származik. A bor lelkileg megfertőz, de a Jézus itala lelkileg felüdít és életet ad. Így van a kánai menyegző bor-csodája az úrvacsorával, illetve annak lelki jelentésével kapcsolatban. Ebből az tűnik ki, hogy ez az új bor nem egyszerűen valami finom bor volt, hanem valami olyan rendkívüli ital, amely elpecsételte Jézus megváltó művének nagy titkát, mely józanná és bölccsé, nem pedig részeggé tette az embereket. Elgondolni is szentségtörés lenne az, hogy Jézus Krisztus olyan bort adott volna, ami démonizálhatta volna az embereket.

Nem valószínű, hogy ezt a legmélyebb üdvtörténeti értelmet már a kánai menyegzőn értették volna. De ez nem feltűnő. Még Jézus nyilvános működésének kezdetén vagyunk. Sok olyan csodára hivatkozhatunk a későbbiek során, ahol nem értették meg annak legmélyebb jelentését még maguk a tanítványok sem.

Egyet azonban mindannyian megértettek belőle, és pedig azt, hogy aki ott cselekedett, annak hatalma van. Megláttak egy kis fénysugarat a Jézus Krisztus mennyei dicsőségéből.

Amikor Jézus Júdeából visszatért Galileába, a Názárethez közel fekvő Kánában menyegző volt, ahová ismerős fiatalok meghívták az Urat is. A kánai menyegző története ma arra tanít minket, hogy az öröm forrása nem a bor, hanem a Jézussal való együttlét.

"Az én óráim, melyben megváltó munkám elpecsételtem, még nem jött el. Amikor eljön, akkor fogok csodát tenni." Az anya megérezte e szavakból, hogy Jézus meghallgatja kérését. Az igazi csoda azonban az, hogy Jézus meghalt a mi bűneinkért és feltámadt a mi megigazulásunkra. Amen.

Nyelv és élet

Alapige: Jakab 3,1-12

Bibliolvasás: Példabeszédek 18,4-10, 20-21

Jakab levele az Istne előtt álló ember és az Isten által meghatározott gyülekezet egész-ségére, egységére, harmóniájára figyelmeztet. Az Igének hallgatói és megtartói legyenek (1,22), a hitet nem lehet elválni a cselekedetektől (2,14-26), ne legyenek kételkedők (1,8; 4,8), aki egyetlen törvény ellen vétkezik, az az egészet megrontja (2,10). A felolvasott Igében is többről van szó, mint a nyelv szerepéről. Az apostol a kicsi felől a nagy felé haladva arról beszél, hogy az egyik tag, a nyelv képviseli az egész testet, akár a beszélőt, akár a gyülekezetét, s arról, hogy megbomlik az egész élet harmóniája, ha ugyanazzal a nyelvel mondunk áldást és átkot.

I.

Az alapigéből nemcsak figyelmeztetést, féltést, tiltást kell kihallanunk, hanem pozitív üzenetet is. Isten az Ige által szülte a gyülekezetet (1,18), az Ige hallgatása által tartja fenn (1,22), s az ő Igéje által irányítja azt. Ez itt a tanítók Igéje. Az az intés, hogy "ne legyenek sokan tanítók", a tévedés, hibázás, vétkezés veszélyétől óv. A tévedés azért következett be, mert az Igét az emberi nyelv, a bűnös test egyetlen tagja közvetíti. Jakab nem a hallgatást ajánlja, amelyet az I. sugall, hogy ti. minél kevesebbet beszélünk, annál kevesebbet vétkezünk, tehát inkább né szólaljon meg az ember. Nekünk sem szabad leszállítani ennek az Igének az üzenetét a népi közmondások talajára, hogy "hallgatni arany", "sok beszéd szegénység". De nem is sajátítja ki az Igét, mintha csak a kiváltságosoknak lenne megengedve a gyülekezetben a szólás, a tanítás, hanem ezt az ítélet mértéke alá helyezi s minden igehirdető-tanítót felelős, átgondolt beszédre int.

A nyelv itt a beszéd hasonlata, s mint ilyen, a gyülekezetben történő tanítás eszköze. Az igehirdető nyelve kettős hatás alatt áll. Sokszor a saját maga szóbőségének a csapdájába eshet, s ekkor érvényes a "sok beszédben elmaradhatatlan a vétek" (Péld 10,19), vagy a maga indulatainak eszközeként használva áldás helyett átkot mond. De a nyelv lehet Isten Igéje közvetítésének eszköze, s akkor a tanítás arra fog indítani, hogy a gyülekezet áldja "Istent és az Atyát".

A lovak szája tette zablá nem fékező, hanem irányító eszköz, s ugyanez a hajó kormányja is. Itt az egész testet irányító kicsi nyelv olyan értelemben hasonlat, hogy a gyülekezetben az igehirdetés-tanítás jelentéktelenség látszik, de az egész gyülekezet testét irányítja. Ha ez az Isten Igéjének az eszköze, akkor a gyülekezet Isten Igéjének az irányába halad.

Ma nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a világ szóáradataiban a "sokan tanítók" tanítása között Isten Igéje s annak hirdetése az a hatékony beszéd, amely az egyeseknek vagy a gyülekezeteknek az életirányát adhatja meg. Ha rossz irányba tereli vagy nem irányítja az életet, azokat a szelek fogják ide-oda hajtani. De nemcsak a gyülekezet fog imbolyogni és eltévedni, hanem a tanítónak is súlyos lesz az ítélete. Úgy néz ki, hogy mások, kívülállóknak nagyobb jelentőséget tulajdonítanak igehirdetésünknek, mint mi magunk.

Isten Igéjét az emberi szó hordozza, s ezt a test egyik legkisebb tagjával, a nyelvünkkel közvetítjük. A nyelv az ekénk, a kalapácsunk, a vonalzónk, az ecsetünk, a jogarunk, s ha ez Isten kezében van, emberi életet változtatnak meg s indulhatnak meg az Isten szerinti élet útján.

II.

Részletesebben beszél itt az apostol arról a rombolásról, amit a nyelv okozhat. Ezt egy hasonlattal és egy példával szemlélteti.

A fékevesztett, zabla nélküli lovak és a hajótörés képe az egész élet veszélyeztetettségére mutat, ha a nyelv nem áll Isten Igéjének irányítása alatt. De a harmadik hasonlat, a tűzé még szemléletesebben írja le a pusztulást. A nyelv, azaz a tűz a "gonoszság összessége" (Károli), a gonoszság egész világa, kozmosza, s ez valami olyant jelent, mint amit a Példabeszédek könyve mond: "mind a halál, mind az élet a nyelv hatalmában van" (Péld 18,21). Ha a nyelv az Istentől függetlenedett ember hatalmába kerül, akkor egy világot pusztíthat el.

A nyelvnek kettős hatása lehet: kis tűzként nagy erőt gyűjthet fel. A kimondott szó kárt tehet, és végleges pusztulást okozhat, életveszélyes másokra. Ezért mondja más helyen az apostol, hogy "legyen minden ember késedelmes a szólásra" (1,19). Szavunk a benzinkútnál meggyújtott gyufa, a be nem erősített csavar a gépkocsi kormányrúdján, a félrerajzolt miliméter a hídterven. A hasonlat szinte önmagát alkalmazza. A világháborúk úgy indultak meg, hogy valaki egy titkos tanácskozáson kimondta: hadat kell üzenni. Emberek, fajok, vallások, nemzetek létét semmisítették meg az ilyen szavak: nincs szükség rájuk, elhanyagolható mennyiség, alacsonyabb rendű, életképtelen, barbár nyelvű. Nem vállalom - mondta az anya, s átkot mondott megszületendő gyermekére, pedig áldást is mondhatott volna. A vissza nem szívható szó halálos méreggé vált házastársak között, megkeserítette a gyermek életét, kiégethette a szülő szeretetét. Bárcsak kívülről jövő példák lennének ezek!

De a nyelv nemcsak kifelé rombolhat, hanem a gyehenna tűzében maga is megéghet. A gyehenna szó az első vers ítéletével van kapcsolatban, s arra utal, hogy a felgyújtott tűz annyira fékezhetetlen, hogy a gyújtogató is áldozatául esik. Jézus nem is arról beszél, hogy a kimondott szó másokban okoz kárt, hanem arról, hogy "ami a szájból kijön, az megfertőzi az embert" (Mt 15,11), tehát azt, aki a szót kimondja. De amikor Jakab gyehennáról és ítéletről beszél, akkor arra a végítéletre gondol, amelyben minden pusztító, gyilkos szóért számot kell adnia annak, aki kiejtette. Mindenkinék, a gyülekezet tanítóinak különösen számot kell adnia minden hivalkodó, azaz haszontalan, meddő beszédért majd az ítélet napján - ezt is Jézus mondja (Mt 12,36).

A nyelv fékezhetetlenségét Jakab egy, az élő világból vett példával szemlélteti. A 7. versben kétszer fordul elő a "természet" szó. A teremtésben Isten az embert uralkodóvá tette az állatok fölött (1Móz 1,28). Az uralkodó emberi természet hatalmába kerítette, megszelídítette az állati természetet, a vadállatokét is. Ezzel utal arra az állandó harcra, amely az ókori ember és az állatvilág között folyt, és ennek sikeres kimenetelére céloz vele. A két természet közül az emberé volt az erősebb. De a küzdelem csődöt mond, amikor az embernek a saját természetét kell megszelídítenie. Könnyebb a külső természetet hatalmunkba keríteni, mint megfékezni a belsőt. Erre nincs emberi eszköz, s itt Jakabnál nem is találunk megoldást. Csupán kiabrándít a magunk lehetőségeiből, minden önuralmat kizár, hogy szavaink ellenőrzését, a nyelv megszelídítését Istentől kérjük, ahogyan a zsoltairos imádkozik: "Tégy, Uram, závárt az én számra, őriztessed ajkaim nyílását!" (Zsolt 141,3).

III.

Az átkot hozó, mérgező, megkeserítő nyelv a bűn miatt meghasonlott emberi természetre mutat, egy olyan emberre, akit Jakab másik két helyen "két-lelkűnek" (1,8 és 4,8) nevez. Ez az élet természetellenes és tarthatatlan.

Első hallásra az apostol csupán a kétféle beszéd lehetetlenségéről szól. Ha az "áldás" kifejezést a kultusz területére utaljuk, az átok nyilván a profán világhoz tartozik, ott hangzik el, akkor az istentiszteleti és mindennapi beszédünk kettősségének torz helyzetét tárja elénk az Ige. A szent

és profán életterületnek egy olyan helytelen szétválasztása ez, amelyben a nyelv is kettéoszlik, s ezt az áldás-átok kettősségében szemlélteti Jakab. Az Isten felé mondott áldás, hála, jó szó véget ér, ahogy becsukódik mögöttünk a templomajtó és megnyílik a lehetőség az elmarasztaló, ledorongoló szóra, el egészen az átokmondásig. De ennek a kultúzi-profán kettősségnek másik vetülete, hogy két arcunk van: az egyikkel Isten felé fordulunk, a másikkal az emberek felé, s ezt is az áldás-átok kettősségében tesszük. Sajnos még akkor is kétféle nyelvűek vagyunk, amikor embertársaink felé beszélünk: felfelé, főnökeink felé áldást mondunk, lefelé, beosztottaink felé átkot.

De a kettősségnek, a nyelv emé meghasonlásának kérdése több, mint a beszéd kérdése. A meghasonlott lelkű, gondolkozású emberről van szó, arról a kétlelkűről, aki az emberi létnek ezt a kétfelé hasadottságát már-már természetesen találja és el is fogadja. Pedig az Isten által teremtett emberben "nem kellene ennek így lennie"! Olyan képtelenség ez, mint az, hogy a forrás egyszerre édeset és keserűt, édeset és sóst csörgedezzen, mint az, hogy a fűgefa olajbogyót teremjen. A megosztott nyelv bűnének a gyökere a megosztott egész emberi természetben van. Jézus is erre a gyökrere vezeti vissza a szó gyümölcsét: "a szív teljességéből szól a száj" (Mt 12,34).

Amikor ebből az Igéből borulátás és kételkedés csendül ki: a nyelv megfeszíthetetlen, ellenőrizhetetlen - akkor nem is a nyelv fölött mond ítéletet, hanem az egész függetlenné vált, Istentől elszakadt emberi élet fölött. Látszólag meg is reked itt, de csak látszólag, mert a gondolatot folytatja, s elérkezik ennek az Igének a súlypontjához, amelyek a textuson kívül van. Az ember önmagát nem változtathatja meg s nyelvén sem uralkodhat, de a "felülről jövő bölcsesség" (3,15-17) irányt adhat az életnek, a nyelvet áldásmondásra indíthatja, és akkor az egész élet, a "természet" onnan felülről változik meg, születik újjá. Ámen.

László Dezső

Isten szava a bűnöshöz

Alapige: Ezékiel 18,21-23

Bibliaolvasás: Ezékiel 18,21-32

Nem tudunk annál mélyebb és kibékíthetlenebb ellentétet felállítani, mint amely Isten és a bűn között áll fenn. Isten a leghatározottabb ellensége a bűnnek, mivel az nem más, mint nyílt lázadás az ő parancsával és akaratával szemben. A bűn szüntelenül azt mondja, hogy ne vegyük komolyan Isten szavát, törvényét, ne engedelmessédjünk az ő felséges akaratának. Isten pedig azt akarja, hogy neki engedelmessédjünk, ne magunkért, hanem másokért, mások jayára éljünk, a bűn pedig arra ösztönöz, hogy magunk felett ne ismerjünk el más urat, mi magunk legyünk minden dolgunknak mértéke és ne is akarjunk a mások iránti felelősségre hallgatni. A bűn nyílt és egyenes tagadása Isten Úr voltának és teljes hatalmának. Isten tehát nem tehet mást, mint hogy nyíltan és határozottan kijelentse, hogy gyűlöli a bűnt és semmi közösséget nem vállal vele.

De nemcsak ennyi az, amit Isten a bűnről és a bűnnel kapcsolatban mond. Amilyen élesen és határozottan hirdeti az Írás, hogy Isten ellensége minden bűnnek, éppen olyan erőteljesen hangsúlyozza azt is, hogy Isten a bűnösnek megbocsát és a bűnös vétkeit elfedezi. Isten nem gyönyörködik a bűnös halálában, hanem azt akarja, hogy az tovább is éljen. Isten egész munkája arra irányul, azért küldötte az Úr Jézus Krisztust is a világba és állította fel itt a maga egyházát, hogy gyermekeit, akik a bűnben élnek, kegyelméből biztosítsa. A Jézus Krisztusban adott örömezenetnek, az Evangéliumnak éppen az a tartalma, hogy Isten a bűnösnek megbocsát.

Mi emberek ezt az ellentétet nem tudjuk ilyen világosan látni. Isten a bűnt gyűlöli, de a bűnösnek megbocsát. Mi a bűnöst gyűlöljük, és a bűnt a maga bűn voltától megszabadítjuk. Azaz magunkat igazaknak tartván, örülünk annak, ha valakit magunknál tökéletlenebbnek látunk, felébarátunk bűnéből sietünk magunknak erkölcsi tőkét kovácsolni. Kinyilváníthatjuk, hogy ez vagy az az ember bűnös, és akkor sietünk vele minél hamarább minden kapcsolatot megszakítani. Szájunkra vesszük egyik-másik atyánkfia bűnét, azt beszélgetéseink közben kárörömmel felelgetjük, megtoldjuk, és úgy adjuk tovább az arról szóló híreket. Mi vagyunk a farizeus, aki kéjjel vérté a mellét: nem vagyok olyan, mint az a másik, az a bűnös ott a sárookban.

A bűnnel szemben azonban nem vagyunk ilyen kérlelhetetlenek, mert a bűn nekünk jó barátunk. Dédelgetjük, becézgetjük. Nem nevezzük sohasem a magá nevének. Mindig találunk okot és módot arra, hogy a magunk bűnének mentséget nyerjünk. A bűnt magát nem az Istennel szembeni szörnyű ellentétben látjuk. Mint mindent, úgy magát a bűnt is csak emberi mértékeink szerint ítéljük meg.

Milyen mérhetetlen különbség van köztünk és Isten között. Ő a bűnt minden esetben bűnnek, az ő szentségével szembeni támadásnak minősíti, de mindent megtesz, hogy a bűnbe jutott gyermekét megmentse; mi pedig a bűn igazi valóságát éppen magunk megmentésének hamis érdekében kifolyólag mindig letagadjuk, de mindent megteszünk a bűnös megkövezésére és elvesztésére.

Miután láttuk ezt az alapellentétet, mely Isten és közöttünk a bűn megítélését illetően fennáll, nézzünk szembe a részleteiben is azzal, hogy mit szól Isten a bűnösökhöz, mit szól a mi magunk bűnét illetően éppen mihozánk. Ezen beszéd hallatásának idvességé attól függ, hogy mennyire tudjuk magunkat, éppen magunkat gondolni annak a bűnösnek, akiről szó van. Ha más valakire gondolunk, mialatt a beszéd hangzik, a farizeus bűnébe estünk és magunkat felmagasztaljuk, mialatt Isten magunk megalázására szólít fel.

I.

Isten legelső magatartása a bűnnel szemben az, hogy a bűnt a maga nevének nevezzi és egészen határozottan kijelenti, hogy a bűn bűn és semmi más. Nem fogyatékoság, nem nevetlenség, nem idegesség, nem gátlás, nem a társadalmi helyzet reflexe. A bűn = bűn. Ez a tétel pedig azt jelenti, hogy a bűn nem más, mint Isten akaratának tudatos, határozott, szándékos és öntudatos megsértése. Csak mi vagyunk azok, akik ezeket a jelzőket a saját bűnünk mellől szeretnők eltüntetni, hogy ezáltal saját felelősségünket megkönnyebbítsük. De éppen ez a mesterkedésünk mutatja, hogy bűnünk szándékos és felelős tettünk volt. Isten igenis határozottan kijelenti, hogy a bűnért mindenki felelős. Nem keres magyarázatokat, nem kisebbíti a bűnt, nem palástolja el, nem akarja eltussolni, elkenni. Ellenkezőleg: a bűnre határozottan rámutat, azt nagy és félelmes valóságnak tünteti fel. Mindig a lényegre mutat rá: szándékos szembehelyezkedés az én akaratommal.

Sőt Isten még ennél is többet tesz: a bűnt megítéli, és a bűnöst megbünteti. Szörnyű pusztulást és romlást enged a bűn nyomán, engedi, hogy a bűn kitombolja magát, csak azért, hogy annak a lényege és mérge egészen világos legyen, hogy az ember ne kételkedjék többet afelől, hogy a bűn milyen szörnyű valóság. Megbünteti a bűnöst, hogy lássa a bűn következményét, ne feledje el, hogy a Szent Isten és a bűn között milyen áthidalhatatlan szakadék van. Ha nem ítélné meg az Úr a bűnt és nem járna a bűn nyomában mindig a következetes büntetés, sohasem tudnánk rájönni arra, hogy milyen rettenetes ellenség mellé szegődtünk el akkor, amikor Isten akarat helyett a bűnt választottuk.

Soha semmiféle keresztyén beszéd meg nem gyengítheti azt a tényt, hogy Isten nem tűri a bűnt és azt, aki elköveti, büntetéssel sújtja.

II.

De már az előbb is utaltam arra, hogy Isten még a büntetést is a bűnös ember javára használja. A büntetés keserves elszívásával akar rádöbbente-

ni a bűn igazi valóságára. A büntetésnek nevelői célja van Isten munkájában. Mindaddig, amíg el nem jutunk oda, hogy önként cselekdjünk a jót, Isten a törvény vesszejével kénytelen a jóra sarkalni bennünket.

Aki azonban már felismerte, hogy Isten az ő érdekében adja a büntetést, az nemcsak a bűnt, nemcsak a maga bűnös valóját és a büntetést látja, hanem Isten megmentő kegyelmét is. Az ilyen ember meglátja az új élet kapuját, és észreveszi, hogy a büntetés veszélyével e felé a kapu felé akar az Úr terelgetni. Ezt az új életet pedig csak az Úr Jézus Krisztusban tudjuk fel-találni. Őbenne mutatta meg Isten, hogy szereti a bűnöst, nem akarja annak halálát, hanem ellenkezőleg, a bűnös új életét várja. A bűn és a büntetés mindig csak egy lehetőséget nyújt: félelmet, gyötrelmet, romlást és halált. Amikor a bűnös ennek a félelemnek és gyötrelmeknek igazi mélységében megdöbbenve vergődik, akkor van abban az állapotban, hogy igazán megértse, mit jelent Isten új szava: szeretlek téged, és azt akarom, hogy ezután ne a bűné, hanem az enyém légy. Lásd, hová vitt a bűn! Félelembé, rabságba, nyomorúságba, szegyenbe és pusztulásba. Van másik út is. És ez az út most is, amikor te ott a mélységben vagy, lehetségessé válik a te számodra, lenyúlik hozzád, hogy felvezessen téged onnan, ahol vagy. Ez az út, az én kegyelemem. Megbocsátom neked, hogy elszakadtál tőlem, hogy nem nekem fogadtál szót; megmentelek téged. Ne hallgass a bűnre, hanem hallgass énreám, most, amikor ki akarlak venni onnan, ahol vagy, most bízd magadat énreám, és engedd, hogy én végezzem benned a magam munkáját.

Miért akarja Isten mindezt megtenni? Testvéreim, ennek nincsen semmi más indoka, mint az, hogy ő minket szeret és oda akar állítani, ahová tartozunk, maga mellé. De ezt nem erőszakkal akarja elvégezni, hanem a magunk akaratán keresztül, ezért súlyosbítja meg a bűn terhét a büntetéssel, hogy mi még inkább észrevegyük, hogy nem vele szemben a bűnben, hanem mellette a kegyelemben és a szeretetben van a helyünk. Isten kinyilvánítja minden bűnös előtt, akihez Fiát küldötte, hogy bármikor kész vagyok téged magamhoz fogadni, elfeledni, hogy tőlem eltávoztál, velem szemben állottál, mert szeretlek. Ez az Evangélium. Ezért jött Krisztus a világba. Szeret téged az Úr, mialatt te nem szeretted őt. Megkegyelmez neked az Úr, mialatt nem az ő, hanem a bűn törvényében gyönyörködöl. Isten vi-lázaállít téged a testvérek közösségébe, mialatt te abból szándékosan ki akartál szabadulni.

III.

Ha ilyen nagy az Isten kegyelme a bűnösrel szemben, önkéntelenül is felvetődik a kérdés, hogy nem teszi-e ez a tanítás könnyelművé az emberek életét, nem adunk-e újabb tápot a bűnözésre, ha ilyen határozottan hangsúlyozzuk a kegyelem nagy voltát. Egészen határozottan nemmel felelhetünk erre a kérdésre. Nem, mert Isten feltételeket állított a kegyelem elfogadása elé. És ítélete a kegyelem elfogadása után is fennál azokkal szemben, akik azt nem veszik komolyan. Nem is lehet komoly dolog a kegyelem, ha nem áll fenn mellette az ítélet lehetősége is.

Mindenekelőtt Isten csakis a megtérő bűnösnek kegyelmez meg. A tékozló fiúnak a moslékos válú mellől fel kellett kélie és haza kellett térnie az atyai házhoz. Otthon be kellett ismernie, hogy valóban vétkezett, és kérnie kellett a bocsánatot. Mi mutatta, hogy komolyan vette a kegyelmet? Az, hogy magamagát elítélte, saját magával szemben kérlelhetetlen lett, kész volt a szegyént elviselni, csakhogy megszabaduljon a szegyenletes bűnétől. A mai Ige is hangsúlyozza: Ha a gonosztevő megtér minden bűnétől. A gonosztevő az az ember, aki magát gonosztevőnek tartja, nem a polgári társadalom értelmezése, hanem az ige szerint; aki megtér, aki tehát elváltoztatja a maga elméjét, mert ez a szó, megtérés, valóban ezt jelenti, aki tehát mássá lesz, mint amilyen volt, és végül aki vétkéből megtér, tehát nem egy vagy két, éppen napvilágra jött bűnétől, hanem minden bűnétől.

De ez csak az elindulás. Aki megtartja Isten minden parancsolatát. Aki tehát nemcsak elindul az új élet útján, hanem azon tevékenykedik is, naponta és óránként és minden tekintetben nem azt akarja tenni, amit a bűn szavával eddig tett, hanem annak éppen az ellenkezőjét, Isten parancsát. Aki a hamisság helyett az igazságot cselekszi.

Aki így megtért, annak szól Isten biztató szava: Semmi gonoszágárról, melyet cselekedett, emlékezés nem leszen, az ő igazságáért, amelyet cselekedett, élni fog. Mi ez az igazság, amelyért életet ad Isten a megtért bűnösnek? Ez az az igazság, hogy valóban hozzá térünk, nem képmutatásból, az ítélettől való félelem miatt, hanem valóban és igazán. Ez a megtérés nem hangulatváltozás, nem valami felszínes magatartás, hanem az egész élet gyökeresen új irányváltozása. Új gyümölcstermés. Hálából való új élet a szabadításért.

Mi a kegyelem megnyerésének feltétele és egyben gyümölcse is? A komoly megtérés! Isten törvényének való komoly és állhatatos engedelmség és az új élet gyümölcseinek megteremtése.

Ez a kegyelem nem teszi feleslegessé az ítéletet. Aki komolyan még nem tér, aki a kegyelmet látszólag elfogadja, de azt megcsúfolja, aki a kegyelem után a markába röhög, az követi el az igazi bűnt, mert nemcsak a törvény, hanem a kegyelem ellen is vétkezik. Aki megveti Isten kegyelmeét, az örökre elveszítette annak lehetőségét, hogy új életet tudjon kezdeni, az az utolsó lehetőséget lökte el magától arra nézve, hogy új életet tudjon kezdeni. Isten kegyelmével nem lehet visszaélni, mert ez a visszaélés önmagában hordja a maga büntetését. Az ilyen embereket nem Isten bünteti, hogy megtérésre bírja őket, ezeket a maguk bűne a saját maguk bűnével bünteti, ezek a megátalkodott, kemény szívű, süket fülű, a végzetbe vakon rohán bűnösök, akiket Isten azért hagy meg a világban, hogy ijesztő példával retentsék bűnben veszteglő gyermekeit. Aki a kegyelemben a maga bűnének vet ágyat, aki a kegyelemben bizakodva halogatja a megtérését, aki a kegyelmet marokba röhögéssel fogadja és ujjong a könnyű megszabadulásnak, az nagyon vigyázzon, mert csakis az ítélettel, az önmagában való és nem a kegyelem elnyerésére nevelő ítélettel, az örök ítélettel és kárhoyattal találja magát szemben.

Ott vesztegelünk bűneink között. Naponta súlyosabban érezzük azok elviselhetetlen terhét: Isten munkája már megmutatta, hogy egészen biztosan lehetséges az új élet, ő mindent megtesz azért, hogy azt elnyerhessük, abban megerősödhessünk. Ebben az órában is hangzik a kegyelem hívása. Ebben az órában is megmutatta Isten, hogy még a büntetésével is kegyelme elnyerésére ösztökél. Nem tehetünk mást, mint felkelünk, megtérünk és bizalommal járulunk a kegyelem királyi székéhez, hogy irgalmasságot nyerjünk és kegyelmet találjunk alkalmas időben való segítségül (Zsid 4,16). Segítségre, hathatós és biztos segítségre van szükségünk abban a helyzetben, amelyben vagyunk. Ez a segítség Isten kegyelme. Hittel és bizalommal kérjük ezt a segítséget, és ha elnyertük, hálás szívvel, egész életünk odaszentelésével adunk érte méltó hálát. Ámen.

László Dezső

Halál, bűn és élet

Alapige: Ezékiel 18,31-32.
Bibliavetetés: Jakab 1,12-18

Az Igéből három szó emelkedik ki: halál, bűn és élet. Mind a három mennyire ismerős, mennyire a miénk. A kérdés csak az, hogy ezt a három hatalmasságot ismerjük-e igazán. Tudjuk-e, hogy miképpen vélekedik rólunk Isten, és hogyan kell őket nekünk, Igét hallgató keresztyéneknek nézünk?

Az imént felolvasott Ige természetesen nem mond el mindent a halálról, bűnről és életről. De mindaz, amit elmond, számunkra életbevágóan fontos, ezért figyeljünk arra, amit éppen most mond nekünk Isten a halálról, bűnről és életről.

I.

Isten nem gyönyörködik a meghaló halálában. Szerinte nem okvetlenül szükséges, hogy Izrael háza meghaljon. Ezért szól így: miért haljátok meg, ó, Izrael háza? Isten még a gonosz halálát sem kívánja (Ezékiel 18,23). Isten nem halál-, hanem életpárti. Ez természetes is, hiszen tőle indult el az élet és ő tartja fenn gondviselésével az életet. Ezért nem gyönyörködik a halálban, hanem csakis az életben.

És mégis van halál! Van. A mi bűneink büntetése miatt. Ha az ember nem esik bűnbe, nem szakad rá a halál. A halál nincsen benne Isten eredeti teremtési tervében. Ezért nem gyönyörködik benne.

A Fiát, Krisztust is azért küldte, hogy megszabadítson a haláltól és számunkra halál utánra örök életet szerezzen.

A halál Krisztus után is itt maradt a világban, de Krisztus kivette a halálnak a fullánkját. Nem a megsemmisülés helyévé, hanem kapuvá tette, amelyen át a lélek a test feltámadásának biztos reményével átköltözik egy új otthonba, abba a lakásba, amelyet Krisztus az övéi számára elkészített. Így a halálból ismét élet, mégpedig örök élet támad, Isten szeretete folytán. Istennek fáj, hogy még van halál, kínzó gyötrelmein át kell örök életbe megérkeznünk. De Krisztusban nyilván hirdeti az ember győzelmét a halál fölött.

Így gondolkozik Isten a halálról. Hogyan gondolkozunk mi?

Mi a halált csak önmagában látjuk. Nem látunk mögéje. Nem látjuk, hogy Isten csak kegytelenségből adta mint a bűneink büntetését, mint a mi bűneinknek a zsoldját. És nem látjuk, hogy Isten az ő hívó gyermekei számára az örök élet ajtajává tette, hogy Krisztusban elvette a fullánkját. Nem látjuk, hogy Isten annyira az életnek, csakis az életnek, az élőknek az Istene, hogy még a halált is az élet, az örök élet szolgálatába állította.

Mi csak magunk vagy kedveseink halálára gondolunk borzadállyal. Mások halálába, a halál tőlünk független munkájába beletörődünk. Sőt, mások számára még kívánjuk is a halált. Szeretnők, ha Isten az ellenségeinket elpusztítaná. Szeretnők, ha háborúval, másokat elpusztító háborúval lehetne megoldani az emberi történelem nagy kérdéseit. Isten nem akarja háborúval, halállal és rombolással oldani meg az emberi történelem nagy kérdéseit. Ő nem gyönyörködik a bűnös halálában, hanem csakis az életben. Ő nem a halálnak, hanem az életnek és az élőknek az Istene.

A keresztyén ember nem fél a halálától, és nem kívánja a mások halálát. Istennek az igazi embergyermeke, aki az örök élet reményével hajtja le fejét a halál kihívására, aki a viszontlátás reményében búcsúzik meghaló kedveseitől, és aki a másik ember javára nem a halállal, hanem az élettel és annak javaival szolgál.

II.

Isten nem szereti a halált, és nem szereti a halál okát, a bűnt sem. Szereti a bűnöst, és azt akarja, hogy a bűnös ne haljon meg, hanem megtérjen és új életben éljen.

A mai bibliai szakaszban nem mond el mindent arról, hogy ő mit tett és mit tesz a bűn ellen. Itt csak annyit jelent ki, hogy a gyermekeit szembe akarja állítani a bűnnel, harcba küldi őket nem a másik emberrel, hanem a saját bűneikkel szemben. Arra mutat rá az Ige, hogy nekünk embereknek mit kell tennünk a mi bűneink ellen. Most azért éppen erre figyeljünk.

Vessétek el magatoktól minden vétkeiteket - hangzik Isten parancsa. Ha Isten erre parancsot ad, akkor képeseknek is tart rá. Olyan a bűn, mint egy ócska szennyes ruha. Amiképpen szombatn este levetettük a szennyes ruhánkat, úgy kell a bűneinket is levetnünk magunkról. Nem egy-egy bűnünket, hanem mindeniket. Igen, mert egyik bűnből jön a másik. Egyszerre minden bűnével szemben harcolnia kell a keresztyén embernek. Csakis az ilyen általános támadással lehet a bűntől megszabadulni.

A vétkek helyére szereztetek magatoknak új szívet és új lelket. Nem elég a bűn ellen küzdeni, új szívért és új lélekért kell harcolnunk. Ha a bűnt ki-

űzzük magunkból, de a ház üres marad, amit az Írás mondja, az ördög hetvednemagával tér vissza a kitisztított üres szívbe. Milyen ügyes beszerzők vagyunk. Tudjuk, hogy hol, mikor, mit lehet olcsón megvásárolni. Jutott-e eszünkbe az Ige tanácsa: szereztetek magatoknak ne csak ételmezt, ruhát, lakást, orvosságot, hanem új szívet és új lelket is. Ez is kapható. Mégpedig korlátlanul és ingyen. Isten kínálja és adja mindenkinek az anyaszentegyház igehirdetésében. De el kell menni érte, kérni kell, át kell venni attól, aki adja. Isten nem akarja toldozni és foldozni az életünket. Annak központját, a kiindulópontját, a hajtómotorját: a szívet és a lelket akarja egészen újjá tenni. Egészen új, neki engedelmeskedő, az ő útjain járó szívvé.

Térjetelek meg azért - szól az Ige utolsó fölhívása. Honnan hová kell megterünk? Önmagunkból, magános életünkben Istenhez és a másik emberhez. Mert mi a bűn?

A bűn magános életre kárhóztatja az embert. Arról akarja meggyőzni, hogy az ember elég önmagának. A bűn odaáll közénk és Isten közé, és odaáll közénk és a másik ember közé. Elválaszt bennünket attól, aki teremtett, és azoktól, akiknek számára Isten teremtett bennünket. Nem vesszük-é észre, hogy azért olyan nehéz az életünk, mert nagyon egyedül hordozzuk, mert senki sem segít rajtunk? Miért? Azért, mert a bűneink miatt magunkra maradtunk.

Szól Isten megtérésre hívó szava: Térjetelek meg. Térjetelek énhozzám, aki sem a bűnt, sem a halált nem szeretem, aki az életnek, a szép új életnek, az örök életnek vagyok az Istene, aki életet és nem halált akarok nektek adni. Térjetelek meg a másik emberhez, bizalommal, szeretettel, új hűséggel, szolgálattal, megbocsátással, jóakarattal.

Lépjetelek ki a legborzalmasabb helyről, a gyötrelmek és kínok éjszakájából. Lépjetelek ki önmagatokból. Abból a sötét barlangból, ahová beestetek, ahol vergődtek és kínlódtok már olyan hosszú idő óta.

Isten így gondolkozik a bűnről, és így akar bennünket mozgósítani a saját bűneink elleni harcra.

Ezzel szemben hogyan gondolkozunk mi a bűnről?

Mi mindenekeelőtt a másik ember bűnét látjuk. A szálkát a másik szemében, és nem vesszük észre a gerendát a magunkéban.

Mi a bűnt mindig önmagában nézzük. Nem pedig Isten büntől szabadító munkájának folyamatában. Még örülünk is annak, ha a másik emberben vagy magunk körül látjuk a bűnt. Pedig az Írás szerint a szeretet, amelynek ott kell lennie minden keresztyén embernek a szívében, ez az új szív nem rója föl a gonoszt, nem örül a hamisságnak, hanem együtt örül az igazsággal. A mai keresztyén embereknek nagy bűne az, hogy a bűnt mindenütt meglátja, de semmit sem tesz ellene, sem magában, sem maga körül. Sőt még olyan magukat keresztyéneknek nevező emberek is vannak, akik vallásos hittel vallják, hogy Isten átadta a világot a Sátánnak. Az Írás szerint Isten nem a Sátánnak, hanem Krisztusnak adta át a világot, őt tette a világ helytartójává, az ő oltalma alá helyezte a mi életünket. De mi nem látjuk ezt, mert a szemünkben ott van a magunk bűnének minden fényt elvevő hatalmas gerendája.

Isten arra kötelez bennünket, hogy elsősorban a magunk bűnét lássuk, azzal szálljunk harcra és azután azon fáradozzunk, hogy az emberi életet megrontó minden tényező, azaz minden bűn egyre kevesebb legyen körülöttünk.

III.

Isten a megtérő bűnösnek életet, életet és nem halált ígér.

Isten úgy teremtette minden lénynek az életét, hogy megszabta azt a közeget, azt az elemet, amelyben az illető lény élni tud. A halat a vízre nézve, a madarat a szabad levegőre nézve, a nyulat a sík mezőre, a mókust a fára nézve teremtette.

Hát az embert? Önmagára és a másik emberre nézve. Akkor él az ember igazán, ha benne él Istenben, és ha szolgál a másik javára. Mikor szép és teljes az emberi élet? Akkor, ha közösségben van. Ha nem egyedül kínlódik és vergődik, hanem együtt él az engedelmisségben Istennel és a másik emberrel a szolgálatban.

Ennek az emberi életnek pedig nincs korlátja. Ez az élet az örök élet.

Istenben végtelen kegyelem és szeretet van az őt szerető, hívó gyermekei iránt. Az életnek olyan lehetőségeit nyitja meg előttünk és biztosítja számunkra, amelyeket rajta kívül nem tudunk megtalálni. Az Istennel közösségben lévő emberi élet két nagy ellensége: a bűn és a halál ellen teljes védelmet nyer, és minden fegyvert és erőt megkap az ellenük való küzdelemre. Ez az élet itt folyik a földön, de már Isten életével, az örök étellel kapcsolatban, arra nézve, abból táplálkozva, arra készülve.

Ez az igazi emberi élet mindig megtalálja a szolgálat lehetőségét, annak módját, hogy valamit tegyen a másik ember javára, az egész emberi közösség érdekében. Sohasem értelmetlen és céltalan ez az élet, mert mindig lesz minden ember mellett egy másik ember, akiért tehet valamit, akin segíthet valahogyan.

A sikertelen életünk okai mi magunk vagyunk. Igen, mert mi szakítjuk ki magunkat az élet igazi két eleméből: Istentől és a másik embertől. Senki másra ne vessünk semmit azért, mert az életünk elnyomorodott, elszegényedett, bűnössé, hálálszagúvá lett, csakis saját magunkra.

Isten mindig az élet, a szebb élet, a teljesebb élet, az örök élet pártján van. A mi esetünkben is. Ő nem győnyörködik a mi életünkben, mert az igazában nem élet, hanem halál vagy haldoklás.

Megmutatta az utat ma is az életre: vessétek el vétkeiteket, szerezzetek új szívet és új lelket, térjeteK meg énhozzám és a másik emberhez. Ez az ő parancsa, ez az élet parancsa. Nekünk kell ennek a parancsnak engedelmeskednünk, mert mi élni szeretnénk, nem haldokolni. Élni.

Isten mindent megtesz érettünk. Végre nekünk is mindent meg kell tennünk magunkért és Istenért. Ámen.

Walter Lüthi

Megelégités az igazságot éhezőknek

Alapige: Máté 5,6

Bibliáolvasás: Róma 1,16-21

Van egy természetes igazságérzés, különösen ott, ahol mások részéről igazságtalanság ér. Ha a gyermekeknek a fiatal Mózes történetét beszéljük el, aki jogos haragjában agyonüti az egyiptomi rabszolgahajcsárt, különösen nagy érdeklődésükkel találkozunk. Már rövid életükben is tapasztalták, hogy mit jelent igazságtalanság miatt szenvedni. Ebben a tekintetben bizony bőségesen gondoskodik felvilágosításról az élet. Aki emlékszik iskoláskorára, az tudja, hogy milyen kérlelhetetlenül minősítettük valamennyi tanítónkat igazságosnak vagy részrehajlónak. Sőt az iskolába még nem járó gyermekeknel is gyakran meglepően világos ismeretet találunk az igazságról és az igazságtalanságról. Tehát az igazság éhezése és szomjazása, szemben a megtapasztalt igazságtalansággal, tisztán hajlamszerűen erősebben vagy gyengébben meglevő tulajdonság a természeti embernél. Az elégtétel utáni vágyat jelenti. A primitív néptörzseknél előforduló vérbosszú-törvény ennek az éhezésnek és szomjazásnak volt a különösen erős kifejezése. A fiatal Mózes, aki az egyiptomi felügyelőt agyonveri, rokonszenves előttünk. A homokban hörgő egyiptomi megérdemli sorsát, csak kár, hogy a szabadságharcos tette azonnal kitudódik. Ez a természetadta éhezés és szomjazás az igazság után szintén ismer egyfajta megelégitést: a bosszú édes. A fiatal Mózes magatartása a forradalmáré. A forradalmi kitöréseket nemritkán ilyen, a vérmáorig terjedő megelégités szokta kísérni. Isten elhárítja magától az igazsáérzet ilyen erőszakos megelégitését, amikor mindenekelőtt a forradalmat összeomlani hagyja, mert hát nyilvánvalóan Isten az, akinek gondja van rá, hogy a vérontás kitudódjék. Ebből következtethetünk arra, hogy kifejezetten izraelitának, a tulajdon népéből valónak kell lennie annak, aki Mózes

feljelenti. És Isten rendelkezéséből Mózes kénytelen viselni erőszakosságának egyenes következményeit. Mózesnek először a bukott forradalmár útját kell járnia, a bujdosás keserűségébe, vívó utat. Isten félreteszi azt a férfit, aki semmi mást, csak az igazságot sóvárogtat. A pusztaság szélén kell a szelídség és alázatosság szolgálatát gyakorolnia. A forradalmár negyven éven át juhokat őriz.

Azonban ha Isten el is veti az igazság utáni éhezésnek és szomjazásnak ilyen megelégtelési útját és módját, mert alkalmatlannak mondja, a vágyat, magát az igazságot nem engedi elveszni. Isten tanítja, megengedi, sőt megparancsolja a hívő embernek, hogy éhezze és szomjúhozza az igazságot. Negyven évvel a gyilkos tette után Mózes megint a fáraó előtt áll, ugyanolyan vágygallyal az igazság után, de ez már nem a régi Mózes. Időközben történt vele valami: a pusztában az el nem égő csipkebokornál találkozott Istennel. A Mózes fegyvere többé már nem az ököl, hanem az Ige. Üzenetet kell átadnia. Most Isten megbízásából cselekszik, aki "szereti az igazságot", és aki ezt mondja: "Enyém a bosszúállás, én megfizetek" (Zsid 10,30). Sőt nemsokára ezután Mózes már közvetítője azoknak az örökkévaló mondatoknak, amelyeket Tízparancsolatnak nevezünk. Ezzel az igazság utáni éhezésnek és szomjazásnak egy másik fajtájával ismerkedünk meg, mely a megbízottaké, a prófétáké. Ezeknek az a feladatuk, hogy közöljék: van isteni igazság, jobban mondva, van igazságos Isten, aki a gonoszot megbünteti és a jót megjutalmazza. Maga Isten az, aki most ezeken az embereken keresztül igazságot követel. Halljuk Ámóst: "Folyjék az ítélet, mint a víz, és az igazság, mint a bővíző patak" (5,24). Éspedig nem utolsó sorban társadalmi igazság az, amelyet Isten követel, olyan igazság, mely mint szeretet, atyafiúi szeretet valósul meg: "Megjelentette néked, ó, ember, mi legyen a jó és mit kíván az Úr tőled. Csak azt, hogy igazságot cselekedjél, szeressed az iragalmasságot, és hogy alázatosan járj az Istennel" (Mik 6,8). Még világosabb Ézsaiás: "Tanuljatok jót tenni, törekedjétek igazságra, vezessétek jóra az elnyomottat, pártoljátok az árvák és özvegyek ügyét" (1,17).

A próféták az Isten igazsága utáni éhezésben és szomjazásban égtek el. Kivétel nélkül mind Isten útjainak és meghagyásainak rejtettsége alatt szenvedtek. Ennek az Istentől követelt igazságnak megvalósulását a legtöbbje nem láthatta meg. Ezért nem értették meg kortársaik, sőt boldognak tekintették őket. Különösen feltűnő módon jut ez kifejezésre Jeremiásnál. "Rávetted, Uram, engem és rávettettem, megragadtál engem és legyőztél! Nevetségessé lettem minden időre, mindenki csúfol engemet. Mert ahányszor csak szólok, kiáltozom, így kiáltok: erőszak és romlás! Mert az Úr szava mindenkor gyalázatomra és csúfságomra lett nékem" (20,7-8). Ez az éhezés és szomjazás az igazság után egészen maga Isten, az elrejtőzött Isten utáni sóvárgásig fokozódik, mindenekelőtt bizonyos zsoltárokból: "Mint a szarvas kívánczik a folyóvizekre, úgy kívánczik az én lelkem hozzád, ó, Isten! Szomjúhozik lelkem Istenhez, az élő Istenhez; mikor mehetek el és jelenhetek meg Isten előtt?" (42,2-3). Igen, az igazságos Isten utáni éhezés és szomjazás a legsúlyosabb kísértések gyötrelméig fokozódhatik: "Már-már meghanyatlottak lábaim és kis híja, hogy lépteim el nem izsamodtak. Mert irigykedtem a kevélyekre, látván a gonoszok jó szerencsét. Bizony, hiába tartottam én tisztán szívemet és mostan ártatlanságban kezeimet? Gondolkozom, hogy ezt megérthessem, de nehéz dolog ez szememben" (73,2.2.13.16). Aztán, amint tudjuk, az Isten elrejtett igazsága fölötti gyötrelmes töprengésről egy egész külön irat szól a Bibliában, a Jób könyve.

Ez a követelés és ez a vágy, hogy igazságos állapotok uralkodjanak a világban, nemhogy csökkenne, hanem még élésedik az egész Újtestamentumban. Mária az eljövendő Messiást, akinek földi anyja ő lehet, a Szentlélektől indíttatva prófétai éhségtől és szomjúságtól terhes szavakkal rajzolja meg: "Az ő irgalmassága nemzetségről nemzetségre vagyon azokon, akik őt félik. Hatalmas dolgot cselekedék karjának ereje által, elszéleszté az ő szívök gondolatában felfuvalkodottakat. Hatalmasokat dönté le trónjaikról, és alázatosakat magasztalt fel. Éhezőket töltött be javakkal és gazdagokat küldött el üresen" (Lk 1,50-53). Ne feledkezzünk meg a gazdag és Lázár példázatáról, melyben Krisztus az örökkévalóságban kiegyenlítő igazságról tanít, továbbá

az utolsó ítéletről szóló példázatról sem, amikor Krisztus mint a népek Bírója jelenik meg, aki igazságot szolgáltat és ítéletet hajt végre.

Egyszerre az igazság utáni prófétai éhezésnek és szomjazásnak ezzel a vonalával, mind az Ó-, mind az Újtestamentumban egy másik vonal is halad, melyről közelebbi megtekintésekor kiderül, hogy ez a tulajdonképpeni fővonal. Itt a hívő ember saját magát látja az igazságtalanság oldalán, tehát Isten előtt a vádlottak padján. Az igazságos állapotok utáni kiáltás itt kiegészül az emberi igazzá válás utáni vágyakozásával; a bűnrészesség mély nyomorúságából való kiáltással; az Igaz Isten utáni éhség és szomjúság a Szabadító utáni kiáltássá válik. Itt nem arról a szenvedésről van szó, melyet másoknak ellenem vagy mások ellenkövetett igazságtalansága váltott ki, hanem fordítva, amelyet én magam követtem el mások ellen: "Szavamat Istenhez emelem és kiáltok. Szívemben elgondolkozom, és azt kutatja lelkem: avagy mindörökké elvet-e az Úr és nem lesz-e többé jóakaró? Avagy végképpen elfogyott-e az ő kegyelme? Avagy elfelejtkezett-e könyörülhi Isten, avagy elzárta-e haragjában az ő irgalmát (igazságát)?" (77. Zsoltár) Olyan Isten után éheznek és szomjaznak a lélek, aki a kegyelmet tenné törvénné, akinek igazsága egyben kegyelem volna. "Nincs, aki jót cselekedjék. Vajha eljönne Sionból Izraelnek a szabadítás! Mikor az Úr visszahozza népének foglyait, Jákób örül majd és vidag Izrael!" (14. Zsoltár) Egészen a nagy mélységből tör fel a kiáltás az 51. Zsoltárban: "Egyedül teellened vétkeztem és cselékedtem azt, ami gonosz a te szemeid előtt, hogy igaz légy beszédedben és tiszta ítéletedben. Íme, én vétékben fogantattam és bűnben melengetett engem az anyám" (6,7). Amikor az ember felismeri a maga igazságtalanságát, akkor az igazság utáni éhség és szomjúság a szabadítás utáni sóvárgássá válik.

De a középpont, amelyre már az Ószövetségben is az igazság utáni minden éhezés és szomjazás, a mások és a saját igazságtalanságunk elrendezésének minden nyomorúságteljes vágya utal, végül a kereszt. Isten elrejtett igazsága után kiált a Megfeszített úgy, ahogy előtte senki nem kiáltott: "Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?" (Mt 27,46) És minden szomjazás, nemcsak a víz utáni, itt a keresztben mintegy öszpontosul az ő alacsonyságának halálos bevallásában: "Szomjúhozom" (Jn 19,28). Azonban éppen az, ami itt a keresztben történik, csodálatos módon az igazság teljesítése, az a megelégités, melyet maga Isten határoz el. "Ó, én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem a halálnak testéből? Hálát adok Istennek a mi Urunk Jézus Krisztus által" (Róm 7,24-25). Itt az Isten teremt igazságot azáltal, hogy ő maga teljesíti. Itt Isten csillapítja a csillapíthatatlan éhséget és szomjúságot azáltal, hogy ő maga szomjúhozik. Itt hallgatja meg Isten az elrejtőzött Isten utáni kiáltást azáltal, hogy ő, maga Isten mint éhező és szomjúzó kiált. Milyen titokzatos, itt a keresztben kitáruló és még egyszer és most igazán rejtett és érthetetlen igazság ez! Ez az az igazság, mely egyedül csak Istené, melyet az ember csak ajándékba, egyedül kegyelemből kaphat meg. "Mert nincs különbség, mert mindnyájan vétkeztek és szűkölködnek az Isten dicsősége nélkül. Megigazulván ingyen az ő kegyelméből a Krisztus Jézusban való váltság által" (Róm 3,23-24).

Itt most arra a titokzatos cserére kell emlékeznünk, melyről Pál a korinthusiaknak írt, s amely abban áll, hogy Isten elvette tőlünk azt, ami a miénk (bűneinket), és megajándékozott azzal, ami az övé (igazsággal): "Azt, aki bűnt nem ismert, bűnné tette értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk öbénne" (2Kor 5,21). Aki ezt hiszi, érvényesülni hagyja és elfogadja, az megtapasztalhatja a megelégitést, a jó megelégitést. "Mert ők megelégitettek" Krisztusban, ez a nagy ígélet beteljesült. Jákób kútjánál halljuk, amint Jézus így szól a mély személyes igazságtalanságba belebonyolódott szamaritánus asszonyhoz: "Mindaz, aki ebből a vízből iszik, ismét megszomjúhozik: valaki pedig abból a vízből iszik, amelyet én adok néki, soha örökké meg nem szomjúhozik" (Jn 4,13-14). Ez a megelégités: "soha örökké meg nem szomjúhozik". És egyik jeruzsálemi tartózkodása alkalmával, egy téli napon emlékezik a negyedik evangélista felcsendül a hangja a tágas templomudvaron, ahogy különben a vízárusok szoktak kiáltani forró nyári napokon: "Ha valaki szomjúhozik, jöjjön énhozzám és igyék" (7,37).

"Mert ők megelégitettek": ezt a jó megelégitést, melyet Krisztus

kilátásba helyez, mi üdvbizonyosságnak nevezzük. Aki Krisztusban megtalálta bűneinek bocsánatát és az Istennel való békességet az ivott abból a vízből, mely a szomjúságot mindenkorra, mindörökké eloltja. Így a negyedik boldogmondás ahhoz az asztalhoz vezetett minket, mely az egyház középpontjában és ezzel népek középpontjában áll. Oda szól a meghívás: "Vegyétek, egyétek! Ez az én testem, mely tiérettetek megtöretik... E pohár amaz újtestamentum az én vérem által, ezt cselekedjétek valamennyiszor isszátok az én emlékezetemre." Csak aki arra az igazságra éhezik és szomjazik, amelyet egyedül Isten képes megadni, tapasztalja meg, mit jelent, hogy az Úr a szent vacsorában evésre és ivásra hív minket.

Azonban mi egy jó megelégtetésről beszélünk, mivel nyilván van egy rossz is. És így a negyedik boldogmondás végül még egyszer meglepő módon, új világosságban ragyog előttünk. Az üdvbizonyosság jó, azonban nem válhat biztonsággyá. A kegyes megelégedettségre nincs ígéret. Ellenkezőleg, megfenyegeti az Úr, hogy egykor kellemetlen ébredésben lesz része: "Jaj néktek, kik betellettek, mert éhezni fogtok" (Lk 6,25). "Éhezőket tölt be javakkal, és gazdagokat küld el üresen" (Lk 1,53). Az igazi üdvbizonyosság nem szünteti meg a törvényt. Bármilyen paradoxonnak is hangozzék, az igazságos állapotok utáni prófétai éhséget itt egyáltalán nem kell feláldozni, az nagyon is jól egybevág Isten gyermekeinek szívbeli békességével. A jó megelégtetés sohasem elégszik meg a saját jólétével, mert nem szűnik meg törődni mások javával. Az első keresztyén gyülekezet - üdvösségének bizonyosságában - a hívőknek olyan serege, amelyik új eget és új földet vár, hol igazság lakozik. Aki megtalálta az üdvösséget Krisztusban, békességét Istenben, az amíg él, sohasem szűnik meg ennek az időnek és világnak igazságtalanságait megérezni, azok miatt szenvedni és eltávolításukért munkálkodni. Az apostol ezt mondja: "Kívánok elköltözni és a Krisztussal lenni, mert ez sokkal inkább jobb, de - és így folytatja - e testben megmaradnom szükségesebb tiérettetek" (Fil 1,23-24). Hívek kell hogy maradjunk azokhoz, akik igazságtalanság és erőszakosság alatt szenvednek, ki kell tartanunk mellettük, és, a nemes harcot meg kell harcolnunk velük. Közben a jogfosztottak igazságosabb társadalmi állapotokért küzdöttek, az egyház erről a feladatról hosszú ideig furcsa módon elfelejtkezett. Mint akik hit által kegyelemből igazságot nyertünk, szükségesek vagyunk az igazságtalanság világában, mint só és mint hajtó erő. Az olyan egyház, amelyik feladja a jog és igazság utáni prófétai éhséget és szomjúságot, vétkekké tette magát a törvény megrontásában és ízét vesztett sóvá lett. Azért legyen gondunk arra, hogy ki ne apadjon az éhezés és szomjazás egy új világ után, melyben igazság lakozik; az állapotok miatti ilyen szent elégedetlenség, mely Isten és az emberek előtt égre kiált, a keresztyének legjobb javaihoz tartozik.

A Szentírás tud egy utolsó, nagy vacsoráról és ezzel egy végleges megelégtetésről. Akkor majd ott teljesülni fog, amit a 17. Zsoltár embere sóvárog és amire áhít: "En igazságban nézem a te orcádat, megelégszem a te ábrázattal midőn felszerkenek." Akkor végül nem lesz többé semmiféle éhezés és szomjazás. Akkor a Biblia utolsó könyvének igaza lesz, szavai beteljesülnek: "Nem éheznek többé, sem nem szomjúhoznak többé, sem a nap nem tűz rájuk, sem semmi hőség: mert a Bárány, aki a királyi székek közepette van, legelteti őket és a vizeknek élő forrásaira viszi őket, és eltöröl Isten az ő szemeiről minden könnyet" (Jel 7,16-17). Minden éhezésnek és szomjazásnak eddig a kilátásba helyezett dicsőséges végéig szükséges útban lennünk. Feladatunk a hívő várakozás, fáradhatatlan útban levés a végső célig. Az ilyen Isten szerinti elégedetlenségnek, az ilyen adventi böjtölésnek ígéri Krisztus a nyolc mondása közül a negyedikben az ő országának boldogságát. Boldogok az elégedetlenek, mert elégtételt nyernek. Boldogok, akik éheznek az igazságot, mert megelégtettetnek. Ámen.

Fordította: Nagy István

Irgalom az irgalmasoknak

Alapige: Máté 5,7

Bibliáolvasás: Lukács 10,25-37

"Mert ők irgalmasságot nyernek." A boldogmondások között ez az, amit minden ember kíván magának. Jó ember lenni! Még soha nem találkoztam olyan emberrel, aki nem akart volna "jó ember" lenni. A jótévedők irigylésre méltó emberek. Soha nem vagyunk boldogabbak, mint amikor jót cselekedtünk, soha nem vagyunk boldogtalanabbak, mint amikor szívtelenül viselkedtünk. Ezt a boldogságot még fokozza az, hogy a jótévedőt a környezet is értékeli és tiszteli. Az emberiség nem egyhámar felejt el jótévedőit, emléket állít nekik az iskoláskönyvekben és a nyilvános tereken. Bern egyik utcáján van egy kút, mely a polgárok akarata szerint a nemes lelkű Anna Seiter asszony nevét kívánja megörökíteni. A bázeli Münsterben látható szent Márton, amint kardjával elvágja köpenyét és felét egy útszéli koldusnak adja. Pestalozzi ezüst csipőcsatja kitörőlhétlenül bevésődött a nép emlékezetébe. Assisi Ferencről ne is beszéljünk! Az irgalmas ember az emberiség kedvenceihez, hőseihez, példaképeihez tartozik. Ki nem akarna irgalmas lenni? Ezért van az, hogy egyik bibliai példázat sem annyira népszerű, mint az irgalmas szamaritánusról szóló. Szamaritánus most a segítségnyújtás összességét jelenti. Az a szervezet, mely feladatául tűzi ki, hogy elsősegélyt nyújt baleseteknél, jobb cégfeliratot nem találhatott és ezért szamaritánus egylet a neve. Bizonyos, hogy az irgalmas ember általános rokonszénvnek örvend. És ki nem akarna ilyen rokonszénves lenni?

Az ember képes jót tenni - Istentől egészen eltekintve. Jellemző, hogy egy olyan ember, mint Fritjof Nansen, a felebaráti szeretetnek és segítő-készségnek igazi kalandora, elvi meggyőződésből megtiltotta, hogy majd a koporsójánál imádkozzanak vagy énekeljenek. A túlnyomó része mindannak, amit ma a szegényekért, betegekért és bajban levőkért tesznek, több vagy kevesebb tudatossággal és elvi meggyőződésből Isten nélkül, egészen egyszerűen az emberiség nevében történik. Az emberiség jó cselekedetei már csaknem áttékinthetetlenek (kórházak, gyógy- és nevelőintézetek, gondozóotthonok, agymenházak, ifjúsági menhelyek, fogházak). Mint keresztyének is hálások vagyunk azért, hogy van betegsegélyező pénztár, munkanélkülizbiztosítás és nyugdíjintézet. A vallásilag tudatosan semleges iszákosok gondozása a mentések tekintélyes számát mutatja fel. Az ateista orvos és a mellette dolgozó talán hangsúlyozottan "szabad" felfogású - ápolónő életét a szamaritánus szolgálatnak tudja szentelni. Igen, a kimondottan kapitalista alapokon felépült baleset-biztosítás le nem kicsinyelhető hozzájárulás tud lenni a mindennapi nyomorúság enyhítéséhez. Számomra felejthetetlen esemény marad, amikor egyszer egy ilyen társaságnak főügynöke szemében a meghatótság igazi könnyeivel beszélt arról az esetről, amellyel kapcsolatban, mindjárt a beállott halál után a kétségbeesett özvegyet felkeresve, 15 000 frankról szóló csekket tehetett le a konyhaasztalra: "Az, mint egy istenre, úgy nézett reám".

Ez a nemes emberiség, szembeötlő kifejezését mutatja az államban, a 20. század tulajdonképpeni jótévedőjében, és pedig nemcsak a demokratikus jólét-államban, melynek társadalomgondozása az anyák ingyenes tanácsellátásától a krematórium szegénykoporsóikig kiterjed. A biztosítási ügynök után megjelent a színtéren a diktátor, és letette csekkjét az olasz nép "konyhaasztalára". Egyik városnézés alkalmával a turisták Róma új külvárosán mentek át, ott történt, hogy a kocsivezető rámutatott az egyik óriási tömbházra, és tiszteletteljes hangon mesélte: ez Benito Mussolini alkotása, kimondottan nyolcnál több gyermekes családok számára - "mint egy istenre, úgy nézett

reám". És a német nép konyhaasztalára valamivel később Adolf Hitler tette le a csekket. És "mint istenre, úgy néztek rájuk". Azonban az Isten nélküli szamaritánusok, a csekkemberek az "elsősegélyen" túl még valami mást is kínáltak imádóiknak, ami kevésbé volt segítség. Az istentelen emberiség embertelenségben végződik.

Annak az irgalmasságnak a boldogsága, melynek középpontjában az ember áll, nem zavartalan. Árnyék esik rá. Ugyanis az emberi jósnak ez az irgalma különbséget tesz: itt vannak az adakozók és elfogadók. Krisztus az adakozó alakját, aki az utcasarkokon alamizsnát osztogat - Daumier (francia gúnyrajzoló) felfogásával szemben - mindenkorra kifejezetten megbélyegezte. Másrészt éppolyan felejtethetlenné tette az elfogadót a szegény Lázár alakjában, aki a gazdag ember asztala alatt ül. Am ha nem is ilyen feltűnő módon történik ez, hanem gyöngéden és tapintatosan, mégis elkerülhetetlen, úgyszólván kényszerű, hogy a jó emberekből eredő irgalom az adakozót felmagasztalja és dicsőíti, ugyanakkor az elfogadót megalázza és lealacsonyítja. És éppen ez a bibliai irgalomnál, melyet Jézus itt boldognak mond, másképpen van. Itt nem a jó ember, hanem a jó Isten áll a középpontban: "Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülről való és a világosságok Atyjától száll alá" (Jak 1,17). Pál is megírja a korinthusiaknak, hogy veszélyben forognak, ha a jószívű embereket tisztelik: "Rajtunk tanuljátok meg, hogy annak felette, ami írva van, nem kell bölcselkedni, hogy senki se fuvalkodjék fel az egyikért a másik ellen. Mert kicsoda különböztet meg téged? Mid van ugyanis, amit nem kaptál volna? (1Kor 4,6-7) Valóban, Isten előtt már nem vagyunk jószágos adakozók és nemeslelkű jótévedők, itt kivétel nélkül mind elfogadók vagyunk. Itt az a végzetes félhomályos "mint egy istenre, úgy nézett rám" - tárgytalanná vált. Itt már csak Egyre lehet tekinteni, úgy, ahogy ezt a 123. Zsoltár embere páratlan módon mutatja és vallja: "Hozzád emelém szemeimet, ó, te égben lakozó! Ímé, mint a szolgák szemei úroknak kezére, mint a szolgálány szemei asszonya kezére: úgy néznek szemeink az Úrra, a mi Istenünkre, míg nem megkönnyörül rajtunk." Itt csak az lehet irgalmas, aki az előbb elfogadott ajándékot továbbadja, másoknak ajándékozza. Boldogok, akik hálásan továbbadják Isten ajándékait.

Emellett nem szabad figyelemmel kívül hagyni azt a tényt, hogy az irgalmas jelentő eredeti görög szó az igazságszolgáltatás területéről származó kifejezés. Az ókori bírói gyakorlat szerint a vádlottakat megillette a jog, hogy bíráihoz enyhé büntetésért könyöröghessenek. Az "irgalmas" szónak ezt az eredeti bírói jellegét jó figyelembe venni, hogy az ötödik boldogmondást megérthessük. A tökéletes, tulajdonképpeni adomány, mely felülről száll alá, az, hogy a kegyelmes bíró elengedi az adósságot. Megkegyelemzés, felmentés ott, ahol ítélet, és pedig halálos ítélet volna várható, ez az irgalmasság, ennek a szónak teljes jelentése szerint. Ezt az egy ajándékot, minden ajándékok ajándékát kell elfogadni és aztán nem magunknak megtartani. Az ötödik boldogmondás egybevág a Miatyánk ötödik kérdésével: "Bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk azoknak, akik ellenünk vétkeztek." Az elfogadott bocsánatot nem adni tovább, ez a tulajdonképpeni irgalmatlan és ezért boldogságellenes magatartás. Semmi sem hívja ki maga ellen annyira Isten ítéletét, mint a hálátlanság bűne. Ezért az Úr intése, hogy ne ítéljünk, ezért a bocsánatkéréshez fűződő jelentős kiegészítés: "Ha meg nem bocsátjátok az embereknek az ő vétkeiket, az ő mennyei Atyátok sem bocsátja meg a ti vétkeiteket" (Mt 6,15). Különösen világos számunkra ez az intés abban a példázatban, ahol a szolga, miután az ő elképzelhetetlenül nagy adósságát elengedték, nekiugrik a 100 dénárral tartozó szolgatárs torkának és azonnali kiegyenlítést követel: "... Nem kellett volna-e neked is könyörölnöd a te szolgatársadon, amiképpen én is könyörültem terajtad? És megharagudván az ő ura, átadta őt a hóhérok kezébe, míg nem megfizeti mind, amivel tartozik. Ekképpen cselekszik az én mennyei Atyám is veletek, ha szívetekből meg nem bocsátjátok, ki-ki az ő atyjafiának, az ő vétkeiket" (Mt 18,33-35). "Boldogok az irgalmasok (megbocsátók), mert ők irgalmasságot (megbocsátást) nyernek."

"Az irgalamsok" ezek, akik Krisztustól irgalmat nyertek, és akik most ezt a tökéletes ajándékot nem tartják meg maguknak, hanem továbbadják. És

a továbbadás itt ezt jelenti: tanúsítani a megtapasztalt megváltás Igéjét, híret nem tartani meg magunknak, nem elhallgatni, nem eltüntetni. Irgalmasságot gyakorolni annyi, mint szolgálni, és pedig meglepő módon elsőbben is szolgálni az Igével. Nem teljesíteni ezt a szolgálatot, magunknak megtartani a megtapasztalt irgalmasság boldog titkát, ez a gyertyának véka alá rejtése, a kapott talentum elásása, a tulajdonképpeni irgalmatlanság volna. Tehát a Krisztusban megtapasztalt irgalom a hajtórugó, a valódi motor a missziói szolgálatra. Aki megtapasztalta a megváltást, aki bocsánatot kapott, aki elkezdett kegyelemből élni, az ezt a mennyei találatot nem sikkaszthatja el, annak ezt a világ végezetéig továbbítania kell, vagy ha nem teszi, akkor az elgondolható legnagyobb fokú irgalmatlanságot követi el. Ez az irgalmasság továbbhordozását végző szent hálakötelesség mindenekelőtt Pál apostol életében példamutató. Egy alkalommal a rómaiak iránt kötelesnek (adósnak) nevezi magát: "Mind a görögöknek, mind a barbároknak, mind a bölcseknek, mind a tudatlanoknak köteles vagyok. Azért ami rajtam áll, kész vagyok néktek is, akik Rómában vagytok, az evangéliumot hirdetni" (1,14-15). És a korinthusiaknak így vall: "Ha az evangéliumot hirdetem, nem dicsekedhetem, mert szükség kényszerít engem. Jaj ugyanis nékem, ha az evangéliumot nem hirdetem. Mert ha akaratom szerint mívelem ezt, jutalmam van, ha pedig akaratom nélkülül, sáfársággal bíztattam meg... Ezt pedig az evangéliumért mívelem, hogy résztárs legyek ebben" (1Kor 9,16,17,23). Egészen világos, hogy Pál az ötödik boldogmondás irgalmasságán az Ige szolgálatát, az evangélium lenézett, elgondolhatóan népszerűtlen prédikálását érti.

Az Igével való szeretetszolgálatához járul azután, mint hozzá csatlakozó jel, a kéznújtás szeretetszolgálat, a Krisztus nevében adott "pohár hideg víz" (Mt 10,42). De ennek a diakóniai irgalmasságnak a Bibliában még egy egészen különös jelentése van. Nem egyszerűen a cselekedettel való tanúsítást jelenti, mely az Ige tanúsításának nyomában jár. A bibliai diakóniai irgalmasság nem vág egybe azzal sem, amit mi jótékonyágon értünk. Az úgynevezett anyagi segítség itt egyáltalán nem egyszerűen csak anyagi. Az utolsó ítélet nagy példázatában a "legkisebb atyafiak" nem akárcik, hanem ugyanakkor a becsületükben megalázott, lealacsonyított, emberi méltóságukban megsértett és megterhelt atyafiak is. Az éhezők táplálása, a szomjazók megítatása, a mezítelenek felruházása, de mindenekelőtt a foglyok meglátogatása és a jövevények befogadása - ez több, mint egyszerű jótékonyág ez színt valló odaállás a megvetettek, a megalázottak és az üldözöttek mellé, színt valló közösségvállalás a társadalom kiközösítetteivel, a lealacsonyítottakkal és a megvertekkel. Irgalmasságot gyakorolni itt azt jelenti, hogy odaállni azok mellé, akik szegyenbe és gyalázatba estek, bünt követtek el és börtönben ülnek. Irgalmatlanság a farizeusi, önmagával eltelt távolmaradás a becsületükben megkárosultaktól. A példázatban az Úr jobb keze melletti áldottak, akik jót tettek a "legkisebb atyfiakkal", olyanok, akik megtapasztalták az irgalmat és a bocsánatból élnek - ezt világosan mutatja magatartásuk. Válaszuk nem az, hogy elvárták, hogy egykor az áldottak és a befogadottak közé tartozzanak, mivel annyi jót cselekedtek, nem, hanem ellenkezőleg, mérhetetlenül csodálkoznak és hálások a velük történetekért. A legnagyobb Bíró előtt is azok ők, akik irgalomból élnek és ezért irgalmassággal tartoznak: "Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek."

Egy kérdés állja el itt az utunkat: ha a megtapasztalt irgalmasság a minden testvéri közlés hajtórugója, motorja, úgyszólván szíve, a szóval és tettel, prédikációban és diakóniában megnyilvánuló keresztyén irgalmasságnak a szíve, akkor a mi jötevésünk és közlésünk miért mutat annyira sovány eredményt? Az irgalmasság miért nem tudta az evangéliumot már az egész világnak közvetíteni? A népek világának miért csak olyan kis része jutott keresztyén hitre? Isten irgalmasságán csak nem múlhatik ez. Isten irgalmassága most is a "nagy öröm", mely kifejezetten "minden népnek öröme", ez a világ világossága. Isten akarata most is az, hogy "minden ember idvezüljön és az igazság ismeretére eljusson" (1Tim 2,4). Tehát Isten irgalmasságán nem múlik ez. A mennyei Atyának eléggé munkabíró szíve van

arra, hogy az egész embervilág testét vérével átjárja. Azonban múlik ez - máson semmiképpen nem múlhat - a mi szóval és tettel való szolgálatunkon. Nekünk nem, még mindig nem sikerült az életünkben megtapasztalt irgalmasságot prédikációval és a vele járó diakónia által úgy továbbadni, hogy az örömhír lángra lobbantsa, megmozgassa, alakítsa és megváltoztassa a világot. Nem Isten szíve, hanem a miénk gyenge és dolgozik rosszul. Azonban nem elégedhetünk meg a kegyes vágygal, imádságunkká kell válnia, hogy az egész világ igazán és valóban mielőbb megtapasztalja, hogy Isten Krisztus által "Az irgalmasságnak Atyja és minden vigasztalásnak Istene" (2Kor 1,3). Az ügy sürget, mert ha ez az ötödik boldogmondás az irgalmasoknak irgalmasságot ígér, akkor ezzel azt akarja mondani, hogy aki elmulasztja az irgalmasságot, az a maga számára sem számíthat irgalmasságra.

"Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek." Luther nyelve itt megint felülmúlhatatlannak bizonyul. "Nyernek" - az irgalmasságot nyerni lehet. Túl magasan van ahhoz, hogy az emberi kéz lehozhatná. Magasabban van, mint a csillagok. Azonban a mennyei irgalmasság lejött hozzánk Krisztusban, mint a "naptámadat a magasságból" (Lk 2,78). Krisztus emberré létele óta lejött a föld területére, olyan közelre, hogy most megnyerhetjük. Mint gyermekek, gyakran állottunk szomszédunk fái alatt és sóvárogtuk a roskadozó ágak gyümölcssei után. De karunk igen rövid volt. És határtalan volt az örömünk, ha a jószívű gazda megértette sóvárgó gyermektekinetünket és kívánságunkat teljesítette. És ha aztán mindkét kezünket és mindkét zsebünket megtöltötte és jószágon szolt hozzánk: "Vigyél kistestvéreidnek is belőle!" - akkor futottunk öcséinkhez és hűgainkhoz és megosztottuk velük, amit kaptunk. Nos, eljött hozzánk Krisztus, szomszédunk lett, és nem mulandó gyümölcsökről, hanem az örökkévaló irgalmasságról. mondja: "vegyétek, egyétek, töltsétek meg mindkét kezeteket, és töltsétek meg mindkét zsebeteket, és vigyetek testvéreiteknek is belőle." Ámen.

Forrást: Nagy István.

Id. Nagy Géza

Jézus ad nyugalmat

Alapige: Máté 11,28.29.30
Bibliaolvasás: János 16,20-33

Egy kies fekvésű svájci városka mellett van egy kút. Mellette megy el az országút, melyen szekerek, kocsik és fáradt utasok serege vonul végig egész napon át. A meredek, fárasztó úton már messziről felénk ragyog a kút felírása, úgyhogy a szomjúságtól bágyadt embereket már a kíváncsiság is arra indítja, hogy a forráshoz közeledjenek. És amint odaér az ember, a kút homlokzatán ezt a felírást látja: Jöjjetek énhozzám mindnyájan, kik megfáradtatok és megterhelettetek, és én megnyugosztalak titeket.

Ennél jobb helyre valóban nem írhatták volna Jézus ezen felséges szavait. Mikor kinyitjuk a Szentírást és szemünk reátedved ezekre a szavakra, úgy érezzük magunkat, mint a beteg, akinek lázban égő homlokát szerető kéz hűvös-gyöngéd érintése simítja végig, vagy mintha tikkasztó hőségben elolthatjuk égető szomjúságunkat a hideg forrás üdítő vizével. Hogyne, mikor itt Jézus éppen azt kínálja a fáradt lelkeknek, amire a mai világban a legnagyobb szükségük van: a nyugalmat.

Sohasem voltak annyira fáradtak és megterheltek még az emberek, mint éppen napjainkban. Mindenre a kötelességek egész serege várakozik mindennap, úgyhogy napról napra gondok között fekszünk le és kelünk fel. Az egymás után következő napok a legtöbb ember életében alig hoznak valami változást, csak a terhek újulnak meg mindennap rajtuk. Bármennyit tegyünk

is, mégis fennmarad a munkának egy része, és az mind elmulasztott kötelesség nyomja a lelkünket. És ez után a szakadatlan munka után egyszerre érezzük, hogy a test ellankad, az elme kifárad, és mi esengve várunk egy-egy szabad órát, amikor ismét azt tehetjük, ami nem szorít be a kényszerűség jármába.

De ehhez a külső nyugtalansághoz még mennyi belső nyugtalanság is járul! Minden ember ellenséget lát a másokban, aki vágyait, terveit megsemmisítheti vagy legalábbis meggátolhatja. Ha egyikünk vagy másikunk tekintélye meggyapad, öröm helyett a féltékenység rág a szívünkben, s ha egyszer az ellenségeskedés beköltözött már a szívbe, onnan kiszáll a békesség anyala. A mai ember számára súlyos terhet jelent a napi munka, a család, a társaság és a szegénység.

És teher igen sok emberre nézve Jézus követése is. Különös, hogy ami leginkább helyreállítaná az emberek lelki békéjét, a Szentírás, hovatovább mind nyomasztóbb hatalommá lesz felettünk. Arra pedig nincs elég erőnk és bátorságunk, hogy a világgal szakítsunk, hanem megpróbálunk, legalább a látszat kedvéért, Istennek is eleget tenni. De ha a lélek nem szolgál örömmel, akkor fájdalmas dolog ez a szolgálat. Hívogat a világ, és mi mégis belekényszerítjük magunkat, hogy imádságot mormoljunk és másokon segítsünk. És ha megtesszük, akkor sem tudjuk visszanyerni a nyugalmunkat, mert nem voltunk ott teljes szívünkkel annál a cselekedetünkönél. "Csak ajakkal tiszteltétek az Urat" (Máté 12,8) - halljuk Jézus elítélő szavát lelkünkben felcsendülni.

Mindezeket a mai ember fájdalmasan érzi, és keresi a nyugalmát, ahol testét, lelkét megpihenteti. Hasonlít ahhoz a teherhordó emberhez, aki halálra fáradt a reárakott teher alatt és szeretné már attól valahogy megszabadulni, megkönnyebbülni. Így aztán sokszor megtörténik az, hogy egyszerűen ledobja magáról a terheket s nem hajlandó többé sem Isten, sem embertársai iránti kötelességeit teljesíteni. Mohón nyúl a földi élvezetek után, és azzal igyekszik elkábítani lelkét, előlni fáradtságát.

Csakhogy, amint tudjuk, ez nem hozza meg soha a keresett nyugalmat. A testi fáradtságot egy pillantra elfelejteti velünk, de aztán annál inkább elszakaszt. Az emberek iránti kötelességeink nem nyugtalanítanak ezalatt, de aztán annál kínzóbb lesz lelkünk vádja emiatt. Közénk és Isten közé sötét válaszfalat emel, ami nem engedi, hogy Isten kegyelme reánk süssön, és hogy mi az ő szent arcára nézzünk. Futunk mint Kain az ő hangja elől, és ami nyugtalanságunk még inkább reánehazedik a szívünkre. Tanúságot tehetnek róla mindazok, akik lelküket élvezetekkel akarják megnyugtatni, hogy ez sohasem sikerült nekik.

Ez csak azoknak sikerül, akik meghallják Jézus hívását: Jöjjetek énhozzám mindnyájan, kik megfáradtatok és megterheltettek, és én megnyugosztalak titeket. Tanuljatok tőlem szelídséget és alázatosságot. Vegyétek fel az én igámat, mert az könnyű.

Érdekes szavak ezek. Más ember, aki magához akar hívni, nem merne minket azzal kínálni meg, hogy egy másik igát rak ránk. Egyik terhet ledobni és helyette egy másikat felvenni magunkra, egyáltalán nem kívánatos senki előtt sem. Pedig sokkal jobb, mint ha valaki azzal ámít bennünket, hogy teljesen megszabadít minden tehertől. Mert ez sohasem lesz lehetséges. A földi élet terheit, küzdelmeit lehet könnyebbé, elviselhetőbbé, sőt még gyönyörűsebbé is tenni, de levegőni magukról nem soha. Istent tagadná meg az, aki arról beszélne nekünk, hogy nem kell terheket hordozni.

Jézus nem is ezt akarja. Ő könnyíteni akar rajtunk. Ő azt az igát akarja reánk tenni, amit maga hordozott, és amiről azt mondja, hogy gyönyörűség.

Mikor megjelent az emberek között, mindenki szabadon lélegzett fel: íme, itt van valaki közöttünk, aki nem panaszkodik, nem zúgolódik és nem kér magának a világtól semmit, hanem szolgálni akar jó kedvvel, végtelen türellemmel. Aki elhordozza a nélkülözést, a gúnyt, az ostorcsapásokat, a keresztet abban a tudatban, hogy az Atya tette azokat rá. Látjátok, ez volt Jézus felséges nyugalmanak a titka, és ez a mi nyugalunk feltétele is: érezni, hogy a földi élet terheit a mi mennyei Atyánk tette ránk, hogy alattunk nemesedjék meg, alázkodjék meg a mi pogány, dacos szívünk.

Egyszer egy keresztyénné lett pogány ember elmondta, hogy mivel tudták

őt megnyerni a keresztyén vallásnak. Először arra akarták megtanítani, hogy van Isten. - Eredj el - mondta a hittérítőnek -, én ezt tenélküled is tudom. - Akkor egy másik ment hozzá, aki a parancsolatokra akarta megtanítani: ne ölj, ne lopj, ne paráználkodj... de ő ezt is elküldte, azt felelve, hogy ezt már eddig is tudta. Ekkor egy harmadik keresztyén ment hozzá, aki ezeket a szavakat mondta neki: - Én az ég és föld Urának nevében jövök hozzád. Ő tudtadra adja, hogy boldoggá akar tenni téged és üdvözíteni akar. Azért jött el hozzánk és azért adta halálra érettünk az ő szent Fiát, a Krisztust... - Aztán lefeküdt az ágyra, és álomba mélyedt. Ennek az embernek beszéde, határozott fellépése és lelki békéje megragadta a pogány ember lelkét. Milyen Isten lehet az, aki ilyen bátorságot tud adni az ő szolgájának, hogy az ilyen nyugodtan tud pihenni egy pogány ember sátrában és tud beszélni Isten végtelen kegyelméről?!... Ezen az emberen beteljesedett az, hogy Jézus nyugalmat ad azoknak, akik az ő szavára hallgatnak szüntelen, és meg tudta kíváncsítani másokkal a Krisztus követését. Elégedetlenség helyett hála, harag helyett szeretet, nyugtalanító lelkiismeretfurdalás helyett bizalom Isten segédelmében: ezek a mennyei érzések költöztek be az ember szívébe.

Jézus szerint azonban ennek két feltétele van: legyünk szelídek, mint ő, és legyünk alázatosak, mint ő.

Szelídségen rendezen azt a nőies szelídséget szoktuk érteni, amely a bántalmakat s a sors változásait minden nagyobb felindulás nélkül képes elviselni, de Jézus mondja, hogy az ő szelídségét kövessük. Nála a szelídség az az isteni nyugalom volt, mely nem engedte sohasem oktalanul haragra lobbanni. De azért bátran, férfiasan belenyúlt az akkori világ életébe, és átalakította abban az embereket, és szent haraggal lángolt, amikor az emberek nem őt, hanem Istent akarták bántani. Nyugalmát, szelídségét azonban sohasem veszítette el, mert az ő lelke magasan szárnyalt, felülemelkedve minden földi kicsinyes haragon, gyűlölségen, de azért szelídsége férfias, határozott nyugalom volt. Mindenki érezte rajta, hogy az ő lelkét nem földi érdekek nyugtalanítják, hanem Istennek dolgai, hogy ő Istennel állandóan együtt él és tőle nyer erőt az élet terheinek hordozására.

Alázatosságon sem azt értette, ami az embert, a mai embert a Krisztus követésétől elriasztja. Ma azt nevezik alázatosnak, aki az emberek tettségének, ingatag szeszélyeinek minden körülmények között vakon engedelmessékedik, és, aki méltóságát megtagadva, magát teljesen mások eszközévé alácsontja le.

Csak egy pillantást kell vetnünk Jézus életére, és látjuk, hogy milyen más volt az ő alázatossága. Ő nem az emberek előtt, hanem Isten előtt alázkodott meg. Ő nem a hatalmasok, hanem Isten kegyelmét kereste. Mindenre, amit Isten parancsolt, az volt a válasza: jól vagyok, Atyám, mert az volt a Te jó kedved (Mt 11,26), de azt sohasem tette, hogy az emberek előtti megalázkodás kedvéért megtagadta volna az ő Istenét. Ő, aki az alázatosság örök példája, képes volt szembeszállni az egész világgal, ha arról volt szó, hogy isteni hivatását kell megtagadnia. Azért tudott úgy szolgálni az embereknek, mert aki Isten előtt megalázkodik, az tud igazán mások üdvéért dolgozni, magát teljesen háttérbe szorítani, alázatosnak lenni.

Imé, testvéreim, a nyugalom feltétele. Jertek azért ti, kik az élet gondjainak terhe alatt nyugtók, kikre a bánat, bűn, kétségbeesés súlya nehezedik, és halljátok meg Jézus hívását: nyugalmat ad, a munkában megfáradtat megtanítja Isten iránti hála, a bánkódót türelemre, reménységre, az Isten kegyelmében való erős hitre, bizalomra. Teljete be mindnyájan Jézus lelke szelídségével és alázatosságával, és akkor könnyű lesz az élet terhe és igátok gyönyörűsége. Ámen.

"Én terólad el nem feledkezem"

Alapige: Ézsaiás 49,14-15

Bibliaolvasás: Róma 8,28-39

Alapigénkben az elhagyottságán kesergő, az elhagyottsága miatt panaszkodó egyházat Isten az édesanyák éber emlékezeténél hatékonyabb atyai szeretetével vigasztalja. Mivel ezen az első májusi vasárnapon anyaszentegyházunk az édesanyákra emlékezik, ezért mai alapigénket ebből a nézőpontból kívánjuk értelmezni.

I.

Mivel kimondottan annyás nép vagyunk, anyák napi ünnepélyünk igen közel áll gyülekezetünk szívéhez, igen közel áll híveink érzelmi világához. A néplélek illetékes képviselői, a népköltészeti remekművek ismeretlen szerzői éppen úgy, mint koszorús költőink - Vörösmartytól Ady Endréig, Petőfitől József Attiláig, Aranytól Tompa Lászlóig -, mind de mind az áldott anyaság boldog dicséretét zengik.

Sion, az egyház is anya, s nagyon jól tudja, hogy a legnehezebb hivatás ezen a világon édesanyának lenni, de egyben az a legcsodálatosabb hivatás, melyre ezen a földön egyáltalán vállalkozni lehet. Az édes anyaság kibeszélhetetlen boldogságból és kibeszélhetetlen fájdalomból szótt lehetőfinom csipke. Naponkénti gond, naponkénti emésztődés a gyermekért, a hervadás készsége és tudatos vállalása az új életbimbóért, a gyermekért. Az édesanyai szeretet olyan hálás téma, melyről a lelkesedés legnagyobb fokán kimeríthetetlenül lehet beszélni. Az önzetlen anyai szeretet áldozatáról megrendítő példák sokaságát lehetne bemutatni. Mai alapigénk, miközben az anyai emlékezetet példa gyanánt használja, az anyaság dicséretének nem ezt a könnyű, nem ezt a lelkes és lelkesítő útját járja, hanem egy rendkívül meghökkentő kérdés feltevésével közelíti meg az édes anyaság legbensőbb kérdését.

Hát elfeledkezhetik-e az anya a gyermekéről, hogy ne könnyörülne méhe fián? Íme alapigénk meghökkentő, megdöbbentő kérdésfeltevése. Hát elfeledkezhetik az anya a gyermekéről?... és beleremeg szívrünk é kérdés által felkavart érzelmek viharában, mint szélvészben a fiatal, virágos gyümölcsfák, mert emberi tragédiákat, mert emberi tragédiák sorozatát véljük felismerni a kérdés hátterében.

Ez a meghökkentő kérdés azért döbönt meg, azért rázkódtat meg, mert az édesanyákat hajlamosak és hajlandók vagyunk a szeretét utolérhetetlen eszményképeinek tekinteni; mert az édesanyákat hajlamosak és hajlandók vagyunk a szeretet magasztos példaképeinek tekinteni. S rögtön bibliai példák sokasága jut eszünkbe. A Mózes anyja, aki élete kockáztatásával rejtegeti szép arcú csecsemőjét. A Sámuel anyja, a bezárt méhű Anna, aki reményteljes buzgó imádságban eseng a gyermekáldás ajándékáért. A mártír-bimbócskák anyái, a betlehemi édesanyák, kiknek gyermekeit a Jézusra féltékeny Heródes király galádul legyilkoltatott. A Timóteus édesanyja, Eunike, aki képmutatás nélküli, tiszta keresztyén hitre nevelte fiát. De kifogynánk az időből, ha megpróbálkoznánk a keresztyén egyháztörténet magasztos édesanyáinak nevét és példáját felsorakoztatni.

Alapigénk azonban az anyaság dicséretének nem ezt az egyszerű, nem ezt az egyszínű, nem ezt az egysíkú útját járja. Alapigénk a gyermekéről való megfélelkezést feltételezi az anyákról, és az anyák bizonyos kisebb köréről jogosan feltételezi azt. A Szentírás nem eszményít feltétel nélkül.

Az emberábrázolásban a Biblia jellemző színe nem a rózsaszín. A Biblia még az édesanyákat sem ábrázolja tiszta rózsaszínnel. A mindennapi élet mindig is igazolja a Bibliának ezt a valóságsszemléletét. Bizonny vannak, sajnos vannak gyermekeikről megfélelmező anyák. A tisztán látás és a tiszta lelkiismeret érdekében leginkább az édesanyáknak kell tudniok: az anya is elfeledkezhetik gyermekéről. Természetesen az anya gyermekéről való megfélelmezésének fokozatai vannak. Ez az elfeledkezés tulajdonképpen már akkor megkezdődik, amikor az anya gyermekével szemben a maga külön életének, a maga saját boldogságának fontosságát kezdi hangoztatni és hangsúlyozni; amikor az anya gyermekét annak a nemkívánatos különcnek kezdi tekinteni, aki meggátolja az élet gyönyöreinek fenntartás nélküli kiélésében. Az anya és gyermeke szíve egyszer tökéletes összhangban dobban össze, és ez a tökéletes összhang azonnal megzavarodik, azonnal felbomlik, ha az anya önmagát és saját érdekeit gyermeke érdeke elé és fölé helyezi. Így kezdődnek a szomorú gyermektragédiák; s szomorú gyermektragédiákkal kezdődnek mindig a legmélyebb élettragédiák. "Hogyha egy-egy senki, semmi embert látok, Aki magának és másnak is csak átok, Kinek nincs egy tiszta indulatja, Sirassátok meg szegényt, mert nem volt édesanyja" (Szabolcska M.) Megdöbbentő emberi sorstragédiák okozója sokszor a gyermekéről elfeledkező anya, aki volt és mégsem volt. Aki egyszer vállalta az anyaságot, annak élete végéig igazi édesanyának kell maradnia. Szíve utolsó dobbanásáig igazi édesanyának kell maradnia, még akkor is, ha tulajdon gyermeke hűtlen lett hozzá, még akkor is, ha méhe gyermeke feledkezett meg róla. A teljes igazsághoz azonban az is hozzátartozik, hogy több, mérhetetlenül több az édesanyjáról megfélelmező gyermek, mint a gyermekéről megfélelmező anya.

A gyermekeiről megfélelmező anyák léte arra figyelmeztet, hogy még az édesanyák sem eszményíthetők általánosságban és fenntartás nélkül. Az édesanyáknak ma személyesen és egyenként kell kiérdemelniök az anyaszentegyház előlegezett bizalmát és megbecsülését. A mai édesanyák nem övezhetik fejüket nagyanyáink mirtuszkoszorújával, azt csak a hálás gyermeki megbecsülés és a gyülekezet őszinte elismerése fonhatja homlokuk köré. A gyermekeiről megfélelmező anyák léte arra kell hogy figyelmeztessen és késztesse minden gyermeki szívet, hogy el nem múló szeretettel, soha el nem feledkező megbecsüléssel, gondoskodással és tisztelettel vegye körül édesanyját, aki kegyetlen mostoha is lehetett volna, aki csak önmagára tekintő, csak önmagát tápláló és cicomázó, önző anya is lehetett volna, de nem volt az. Hanem virrasztott betegágyunk felett; utolsó falat kenyérét is kicsi kezünkbe tette, pedig maga is éhes volt; minket öltöztetett, pedig neki még becsületés ünneplője sem volt. A gyermekeiről megfélelmező anyák léte arra kell hogy készítse a keresztyén gyülekezetet, hogy fokozottabb mértékben becsülje meg az igazit, az édeset.

A gyermekeiről megfélelmező anyák léte azt jelenti, hogy az anyai szeretet sem teljes, hogy az anyai emlékezet sem tökéletes. Milyen szomorú lenne az emberi élet, ha abban a legnagyobb hatalom az emlékező anyai szeretet, a szeretetteljes anyai emlékezés lenne. De mai szent Igénk az anyai szeretetnél erősebb szeretetről, az anyai könyörületességnél hatalmasabb könyörületességről, az anyai emlékezetnél éberebb emlékezetéről beszél. Mai szent Igénk a gyermekeiről megfélelmező anyákról, a Sionról, az egyházzal soha örökké el nem feledkező Istenre irányítja figyelmünket, a fogyatékos anyaságról Isten tökéletes atyáságára irányítja figyelmünket. Az Isten tökéletes atyáságáról szóló evangélium az egyház számára igazi örömhír. Isten sohasem feledkezik meg övéiről: "Én terőlad el nem feledkezem."

Igen, a bűnös emberi élet ilyen volt és ilyen marad: az anyák megfélelkeznek gyermekeikről és a gyermekek elfeledkeznek édesanyjukról. Igen, a bűn műve az, hogy ez a világ telve van elfeledett anyákkal és elfeledett gyermekekkel. A bűn, mint egy különös vegyszer, képes először elfakítani, majd teljesen elmosni emlékezetünk táblájáról az arannyal kirajzolt anyai vagy gyermeki arcot, a megtapasztalt hűség és szeretet, a megbizonyított jószág és szeretet szívárványszíneit, és lelkünk táblájára csúf fekete színnel önmagunk bálványának képét rajzolja.

De Isten sohasem feledkezik meg Sionról, az egyházzal, földi ember gyerme-

keinek lelki édesanyjáról. Ezért, indokolatlan még a legnehezebb, még a legbonyolultabb helyzetben is Sion kesergő panasza: "Elhagyott az Úr, és rólam elfeledkezett az Úr." Isten örökkévaló szeretettel szereti Siont, az anyaszentegyházat. Milyen jó ezt mindnyájunknak tudnunk. Mindenkinek. Azoknak is, akikről mindenki, még tulajdon édesanyjuk is elfeledkezett, azoknak is, akiről mindenki, még tulajdon méhük gyermeke is elfeledkezett. Jó ezt tudni azoknak is, akik az anyai emlékezet és könyörület áldásaiból naponta ízelítőt kaptak és kapnak Isten rólunk soha el nem feledkező gondviseléséből, és ezt jó tudni azoknak is, akik feledékeny és könyörtelen édesanyjuk miatt még a Mi Atyánk-ot sem tudják elmondani. Az Úr gondviselése könyörületességében Sionról naponként megemlékezik. Szent ígérete szerint, míg a föld létszen, vetés és aratás... meg nem szűnnek" (1Móz 8,22). Isten Sionról azonban a mi Urunk Jézus Krisztusban emlékezett meg igazán. Ebben az összefüggésben ismét új távlatokban szemlélhetjük az Ige igazságát: "úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen öbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen" (Jn 3,16). Isten Jézus Krisztusban hallgatta meg az árva és elhagyatott Siont, a bűn miatt hűtlenné vált Sion megváltás utáni esengését. Isten az Úr Jézus Krisztusban szüntette meg az elhagyatottságra panaszkodó Sion árvaságát. A Sionról megemlékező Úr "egy rövid szempillantásig" (Ézs 54,7) elfeledkezett szerelmes Fiáról. "Én Istenem, én Istenem! mért hagytál el engemet" (Mt 27,46b) - zokog a haldokló Jézus a keresztfán. Mivel Isten szerelmes Fiá, önkéntes halála által bizonyította meg Sion iránti könyörületességét, ezért sohasem indokolt elhagyatottságáról szóló panasza. Siont, az anyaszentegyházat, elhanyagolja számos lelki gyermeke, Isten azonban soha örökké el nem hagyja az ekléziát. Az Isten tökéletes atyaságáról szóló örömmüzenetet Sionnak éppen ma, éppen anyák napján kell boldogan meghallania, és elsősorban maguknak az édesanyáknak kell feledhetetlenül szívükbe zárniok az Isten édes atyaságáról szóló boldogító evangéliumot. Miért? Azért, mert az igazi könyörületesség és az igazán emlékező anyaság tiszta és megújító forrása egyedül az Isten tökéletes atyaságáról szóló evangélium. Az igazi anyai emlékezet és könyörületesség naponkénti megújító forrása Isten atyai szent szíve. Az édesanyai emlékezet és könyörület mindennapi áldozatvállalásához megújuló erőt csak az Úr Jézus Krisztus golyvai áldozatából meríthet. Leginkább az édesanyák tapasztalhatják Isten atyai szeretetének naponkénti megtapasztaló csodáit.

Ha az anya feledkezik meg kicsinyéről, akkor veszélybe sodródik gyermeke élete, de ha Isten feledkezne meg e világról és e világ nem lenne többé szeretetének tárgya, akkor mi lenne velünk? Mi lenne velünk, mi lenne Sionnal, ha az Úr levenné rólunk áldó vagy sújtó kezét? Mi lenne Sionnal és benne velünk, ha Isten levenné büntető és simogató, szabadító és megváltó jobbát rólunk?

Isten nem feledkezett meg Sionról! Ennek egyik bizonyossága az, hogy az Úr szakadatlan ad Sionnak, a keresztyén anyaszentegyháznak igazi és hűséges édesanyákat, olyan hűséges édesanyákat, akik az Úr könyörületesség szeretetéből és áldozatos megemlékezéséből meríthetnek és merítenek a szolgáló szeretet életéhez szükséges könyörületességet és élő emlékezetet.

Isten nem feledkezik meg Sionról, aki maga is édesanya, és akinek az a hivatása, hogy a mennyei atya földi ember gyermekeinek tápláló és felnevelő édesanyja legyen. Kálvin János gyönyörű párhuzamot von a két anyaság között. Az anyaszentegyháznak úgy kell hordoznia Isten földi ember gyermekeit, ahogy az édesanyák hordozzák szívük alatt méhük gyümölcsét. Az anyaszentegyháznak úgy kell táplálnia gyermekeit az Ige tejének gyöngye italával (1Pt 2,2), miként az édesanya táplálja csecsemőjét édes tejjével. Az anyaszentegyháznak úgy kell gondoznia lelki gyermekeit, miként az édesanyák ringatják és gondozzák kicsinyeiket. Milyen beszédes, milyen gyönyörű párhuzam! Az édes anyaság mind az anyaszentegyház, mind a földi anyák esetében kibeszélhetetlen örömből és kibeszélhetetlen fájdalomtól szőtt lehetetlenség csipke. Sion anyja, és minden igazi édesanya Sion hűséges leánya.

Sok református templomban látható a prédikálószek fölött a fiókait önnön

vérével tápláló pelikán madár. Ez a pelikán madár feledhetetlen jelképe az eklézsia édes anyaságának. Így lássátok mindig az ekléziát: anyának. A ti édesanyátoknak. Az eklézsia öreg, elgyengült, megöszült fájdalmas anyának látszik, de a valóságban roppant erős, az áldozatos szolgálatban fáradhatatlan, lelki gyermekeinek táplálásában szüntelen megújuló édesanya, aki érettetek szolgál, érettetek imádkozik, aki boldogságotok és üdvösségetek fölött virraszt, mint bölcsőtök fölött egykor édesanyátok. Édesanya pedig csak egy van a világon!

Édesanyák, akik mind az anyaszentegyháznak, mind földi gyermekeiteknek kibeszéhetetlenül drágák vagytok, édes anyai szívetek érzi-e, érti-e Siont, a fiókait tulajdon vérével tápláló pelikán madarak, az igehirdető, a sákramentumokat kisáfárló, hűségesen imádkozó szent anyát, az ekléziát? Tőle kell tanulnotok édes anyaságot, és bennetek kell kiábrázolódnia, bennetek kell kivirulnia az eklézsia édes és örökkévaló, szent és könyörületes anyaságának.

E szép májusi vasárnap délután mindnyájan így imádkozunk mennyei atyánkhoz: Ó, Uram; ne feledkezzél meg Sionról! Add, hogy igazi édesanya lehessen, és cselekedj meg, hogy az édesanyák mind-mind Sion igazi leányai lehessenek; add, hogy az anyaszentegyház és az édesanyák egymás szívére borulva hallják meg szüntelen a te tökéletes atyaságodról szóló evangéliumot.

Anyás nép vagyunk. Népköltészetünk és koszorús költőink boldogan zengik az édes anyaság dicséretét. De hogy igazán és valóban anyás nép lehessünk és maradhassunk; legyünk a rólunk soha örökké el nem feledkező mennyei Atyánknak áldott és hűséges gyermekei. Ámen.

Esketési beszéd

Sógor Sándor

Isten temploma

Alapige: 1Korinthus 6,19-20

Avagy nem tudjátok-é? Ez a kérdés Isten figyelmeztetése. Fel akar ébreszteni álomdozásunkból, hogy ne legyünk tudatlanságban testi és világi életünk vonatkozásaiban sem. Hajlamosak vagyunk a kétlaki élet folytatására. Itt a templomban áhitatos szívvel hallgatjuk az Igét, imádkozunk, sokra értéköljük a lelki javakat, de a hétköznapok folyamán elfelejtjük mindazt, amit itt hallottunk. Más az ünnep és más a hétköznap. Van lelki és testi, szellemi és anyagi életünk. Az egyik vonzódik az Úrhoz, a másik meg folytonosan távolodik Istentől. Szükségesnek tekintjük a hitben való állandó gyarapodást, de valahogy úgy érezzük, hogy a testi élet más kategóriába tartozik, melyet nem lehet a lelki törvények hatalma alá helyezni. Ezeket a félreértéseket akarja elhárítani az az útravaló, amit a Szentírásból felolvastam előttetek. Alapigénk olyan kérdést intéz hozzátok, melyben benne van a felelet is. Tudjátok meg, hogy a ti testetek a bennetek lakozó Szentlélek temploma. Isten iránti hálaadással látjuk gyülekezeteink templom iránti szeretetét. Híveink állandóan igyekeznek szépíteni és javítani Isten szerelmes hajlékát. Bár a templom olyan anyagokból épül, mint a többi lakóház és épület, mégis a templom falai között az emberek mások tudnak lenni. Elkerülük a közönséges élet sok gyarlóságát és bűnét, mert a templomot szentnek tekintik. Ez az az áldott hely, ahol Istennel és emberrel a tisztelet és szeretet, a jóság és a békeesség feltételei között találkozhatunk. Bár a templom itt áll a hétköznapok bűnös forgatagában, mégis más, mint a világ. Benne helye van a tisztaságnak, a jóságnak és a szeretetnek. A megkeresztelt és megkonfirmált keresztyén más, mint a pogány hitetlen, mert számol azzal, hogy Istentől kapta életét, testét és lelkét, amelyet "Istentől nyertetek és nem a magatokéi vagytok". Rövid földi létünk az Istentől kapott javakkal való sáfárkodás ideje. Ezért ügyelnem kell Isten tulajdonára, mert számon kéri majd tőlem, hogy miként éltem, hogyan ügyeltem testem és lelkem tisztaságára, mire használtam testi és lelki javaimat, melyek Isten tulajdonai.

Mindenható Istenünk felelősségre von bennünket nemcsak a teremtés, hanem a megváltás jogán is. A bűnös ember képtelen arra, hogy jól sáfárkodjék életével. Testi mivoltunkban nem lehetünk a Lélek templomai, ezért Isten gondoskodott rólunk és elküldte Fiát ebbe a világba, hogy segítsen rajtunk és emeljen fel a bűn és a kísértés sötétségéből. "Mert áron vétettetek meg", Isten nagy árat fizetett azért Fiának feláldozásában, hogy mi a Szentlélek templomai legyünk, hogy szüntelenül keressük a megszentelődés javait és engedelmessédjünk a Szentlélek újjászüelő titokzatos erejének, aki mindenkor megtisztít, megszentel és megújít minket. Ezt hirdette Pál apostol: "Akiket Isten lelke vezérel, azok Istennek fiai" (Róm 8,14). Csak így tudtok ti is Isten templomává lenni.

Mint Isten fiai, részesültünk Isten javaiban. Isten fiaiként megszentelődik életünk a házasságban. Felismerjük azt, hogy Isten azért adta a szent házasságot, hogy az áldott meder legyen az emberi indulatok, kísértések, bűnök hullámozó tengerében. Isten nem akarja elvenni tőletek a világ örömeit. Ellenkezőleg, meg akar gazdagítani titeket azzal az étellel, melyben a testi és lelki javak együtt biztosítják a ti boldogságotokat. A hitetlen emberek csak a testiekre, az anyagiakra építenek. Ezért lesznek boldogtalanok. Meg

vagyunk győződve arról, hogy az élő istentisztelet, a mindennapi imádság, az istenfélelem, a hálaadás, a mértékletesség és az önmegtagadás tudja csak megtartani az embereket a különböző kísértések között. Példával élve, a lelki alapokra épített házasság hasonlít ahhoz a házhoz, melynek jó az alapja, mely szilárdan áll a viharokban. A csak a testiekre épített házasság hasonló a fővenyre épített házhoz, melyet ledöntenek a természet csapásai. Tapasztalathból tudjuk, nem lesz gondoktól mentes az a jövőendő, mely felé most ketten indultok. Csak úgy tudtok megállani, kitartani és megmaradni, ha Istennel indultok és vele maradtok minden jó és rossz emberi élethelyzetben.

Alapigénk arról is szól, hogy ti nem magatokéi vagytok. A keresztesítés által kapcsolatba kerületes Istennel, valódi életkapcsolat jött létre köztetek és Isten között. Ez a kapcsolat a tésre is kiterjed. Testüket sem vonhatjuk ki Krisztus uralma alól. Hitvallásunk is megerősíti ezt: mind testestől, mind lelkestől Jézus tulajdonai vagyunk. Ha Krisztusé vagyok, akkor minden megoldódik életemben. Ebben a minőségben lehetek csak jó hitvestárs, aki a házassági esküt megtartom. Csak így lehetek jó szülő, aki egész életemet gyermekeim javára élem és minden igyekezetemmel önfeláldozó szolgálatot végzek családom védelmében. Ha Krisztusé leszek, akkor gazdag leszek a szeretetben, a jóságban, a megbocsátásban és a békességben. Ez a boldog házasság titka: tudok-é Krisztusé lenni?

"Dicsőítsétek azért Istent a ti testetekben és lelketekben" - így fejeződik be az üzenet, melyet ma útravalóul kaptatok. Így lehetünk a Szentlélek temploma. Mivel bűnös mivoltunk ellenére is Isten tulajdonai vagyunk, Krisztus Urunk könyörülő szeretete megerősít minket és alkalmassá tesz Isten dicsőségének szolgálatára. Azt kívánjuk nektek, hogy legyen erős és tiszta a ti jövőendőtok, melyben megvalósíthatjátok ezt a hivatást, ezt a hitvallást. Éljetek a család keretei között Isten dicsőségére. Ámen.

Temetési beszédek

Hegedüs József

Pál apostol búcsúja az efézusiaktól

Alapige: Apostolok Cselekedetei 20,24-25.

1. Pál apostol a maga életéről és szolgálatáról általában keveset beszél. Nem akarta önmagát a középpontba helyezni, hanem sokkal inkább az élő Jézus Krisztusról tesz bizonyosságot. Ebben az Igében rendhagyó módon néhány mondat erejéig szól az efézusi gyülekezetben végzett szolgálatáról. A gyülekezetnek egy kis csoportja, a szolgálatban előljáró vének előtt mégis fontosnak tartja a saját szolgálatának néhány lényeges vonását felmutatni.

Elsőként azt emeli ki, hogy még az élete sem drága annak érdekében, hogy elvégezze az Úrtól nyert megbízatást. Ezzel példát adott, melyben nem is annyira az ő személye volt a döntő, hanem az Úr Jézus Krisztusé, aki az ő életét adta érettünk váltásául. Távozni készül Efézből, és azt szeretné, hogy akik továbbra is ott maradnak, azok is ilyen önzetlenül végezzék egymás közt az Úr Jézus Krisztusért való szolgálatot.

Ha az apostol megszólna hozzánk vagy éppen e koporsó mellett állna, ma sem tanítana másképp, mint az önfeláldozó szolgálatra. Életét is kockáztatta az efézusiakért, csak azért, hogy Krisztus dicsősége felragyogjon közöttük. Ilyen önfeláldozó, szolgálatkész lelkekkel ha ritkán is, de - hála Istennek - ma is találkozunk. Szabad nekünk ezt észrevenni és másokat is erre buzdítani. Az, akit most elvesztettünk, szintén ilyen önfeláldozó, másokért, értetek élő drága testvérünk volt. Mint ahogy Pál apostol önmagáról mondta, úgy róla is el kell mondani, hogy sohasem a maga egyéni érdekét kereste, hanem értettek élt. Pál apostol az efézusi presbitérium szűkebb körű közössége előtt megnyitotta szívét, hogy ezeket elmondja. Miként a vének közössége ismerte az apostol szolgálatának legapróbb mozzanatait is, ugyanúgy ti is mindenkinél jobban tudjátok, hogy a koporsóban nyugvó drága testvér milyen önfeláldozó szeretettel munkálkodott köztetek. Ezért igaz az, hogy a halál nem takar el mindent, mert ami igazán élő, az a halálban is látható marad. Így kell nekünk is, e szomorú haláleset után 'is, még jobban megtanulnunk, éppen az elköltözött testvérünk példájából, hogy itt e földön futásunkat és az egymásért való szolgálatunkat ebben az önző világban csak a legteljesebb önzetlenséggel végezhetjük Isten egyre nagyobb dicsőségére.

2. Ki adta ehhez az erőt Pál apostolnak? Az Úr Jézus Krisztus, mert világosan mondja, hogy tőle vette hozzá az erőt és a lelkiületet. Aki így fáradozik szerettei és embertársai között, az ma is az Úr Jézustól nyer erre mindennap erőt. E felülről jövő lelki indíttatás nélkül önzők vagyunk, de a Szentlélek vezetésével egymás testvéreivé tudunk válni.

A másokért élő testvérünk, aki most megpihent, azért tudta úgy szeretni a családját, mert ő is, mint az apostol, Krisztustól belső indíttatást nyert.

3. Hogyan végezte Pál az ő efézusi futását? Egy szóval tudunk felelni: örömmel. Nem érekből, nem kényszerből, hanem belső indíttatásból. A Krisztus szerinti szolgálat mások felé mindig ilyen belső örömből fakad. Ezen a ponton is csak ti tudjátok, hogy a koporsóban nyugvó testvérünk milyen nagy örömmel munkálkodott köztetek és értettek. Soha nem fáradt el, mert mindig erőt nyert az Úrtól. Mindig akkor örült, ha titeket is örvendeni látott, ha örömet szerezhetett mindnyájatoknak. Legyetek ti is ilyen örömszerzők, mint amilyen a mi testvérünk volt.

4. Miután az apostol néhány szóban megemlítette, hogy ő az életét is rá-

tette a szolgálatra és azért tudott önfeláldozó munkát végezni közöttük, együtt imádkozott az efézusiakkal és eltávozott körükből egy hajóval. Az elválás pillanatában volt sírás és fájdalom, mert az apostol azt is tudtukra adta, hogy nem látják többé az ő orcáját. Ha egy arcot megszeretünk és többé nem látjuk, úgy nagyon fájdalmas ez számunkra. Bizonyára az efézusiak sokáig maguk előtt látták Pál apostol komoly, de mindig örvendező arcát. Hitéletüket teljes mértékben az általa megmutatott keretek között élték. Ti is sokáig, talán örökre látni fogjátok a kedves arcot, amit most eltakart előttetek e koporsó, de az ő orcájában lássátok azt, aki mindig reátok néz, aki győzött a halál felett. Az Úr Jézus Krisztus orcáját szemléljétek. Ezért kérjük is, hogy az Úr fordítsa felétek az ő orcáját. Ha az Úr orcáját látjuk, a halállal is szembe tudunk nézni. Krisztus arcát látva, egész bizonyosan eljutunk a vigasztalásra.

5. E bibliai történet azzal végződik, hogy az efézusiak elkísérik az apostolt a hajóig és a hajó elindul a túlsó part felé. Mi, akik még itt maradunk e testben, olyanok vagyunk, mint a parton álló efézusiak. Nézzük a végtelenbe, azzal a reménnyel, hogy e koporsó elindult és meg is érkezik a túlsó partra, az örökkévalóságba. Mi a kedves arcot nem látjuk többé, de Krisztus arcáról dicsőség folyog reánk. Most még csak nézzük a túlsó part felé, azzal a hittel, hogy ott várja a mi kedvesünket is kitárt karokkal az élet dicsőséges Ura, Jézus Krisztus. Ámen.

Kolumbán Géza

Idős édesanya felett

Alapige: Zsoltárok 139,23-24

Mindnyájunkat megdöbbentett a koporsóban pihenő hűséges hitves és áldott édesanya váratlan halálának híre. Váratlanul ért bennünket halálának híre, de őt, aki az élet ezernyi gondja és baja között az örökkévalóság útján járt, nem találta készületlenül a halál. Nem találta készületlenül, mert minden áldott este, amikor már elpihent a népes család, Isten szent színe elé állt, feltárta előtte szívét és gondjait, s Isten szolgálóleányainak mély alázatával és forró bizalmával így esedezett: "Vizsgálj meg engem, ó, Isten, és ismerd meg szívemet! Próbálj meg engem, és ismerd meg gondolatimat." A mindennapos önvizsgálat áhitatos perceiben az Ige tükrében bátran szembenézett önmagával és mennyei Atyjával. Ezért is így igazíthatta szívét és lépteit naponként az örökkévalóság útjára, ezért szakíthatott naponként a gonoszág útjaival, így és ezért járhatta sikeresen és boldogan az ereje feletti életutat.

A koporsóban pihenő testvérünk valóban erő feletti utat járt. Mindnyájan láthattuk, amint szinte roskadozott egy nagy család gondozásának, ápolásának és nevelésének terhei alatt. Erőtlenységében naponta megnyilvánult a gondviselő mennyei Atyánk ereje és szeretete. Tekintete olyan volt, mint a csendes hajnali órán felkelő nap, mely a szelídség, a jóság és a szeretet sugarait hintette szét maga körül. Boldogan és önfelédten szórta a szeretet napsugarát férjére, gyermekeire, majd unokáira s a gondjaira bízott iskolás gyermekekre. Erő feletti útjaiban az örökkévalóság útján járt, mert kézen fogva vezette tanító és megváltó Mestere.

Szava olyan volt, mint az alkonyatkor hulló harmat, mely felűdítette mindig az életet, mely megnyugvást és hitet szült, mely az imádság hasznát és a munka gyönyörűségét hirdette. Hallom dobogni nemes szívét, melynek otthonteremtő hite és ereje a viharban békét, a háborúban csendet és az élet hideg idegenségében meleg boldogságot adott. Hallom dobogni nemes szívét, mely hitet és tudományt csepegtetett a szelíd tekintete és szava előtt kitárulkozó gyermekie lelkeibe. Hét évtizedre terjedő élete úgy telt

el, mint a virágok élete. A szeretet és a szelídség illatát sugározta maga körül. Népes családi hajlékában a szeretet illatát lehelte, a világ vad tusája közepette a szelídség ajándékát szórta. A szelíd szeretetnek és a szeretetből fakadó szelídségnek ez a befelé élő és virrasztó élete a munka és az önfeláldozás győzelme volt közöttünk. Szüntelen imádkozott és munkálkodott. Soha senki nem látta őt tétlenül heverni. Gondossága kiterjedt mindenre és mindenkire. Szerető szívét mindenki megérezte. Úgy égett el érettetek, mint az oltárra dobott szent tömjén, hogy gyógyítson, melegét és fényt, hitet és reményt árásszon maga körül. Ó, mennyi jajt felfogott! Ó, mennyi fájdalmat enyhített! Mennyi örökre elcsendesedő szív utolsó dobogását zárta magába! Ó, mennyi kicsi életet indított el az Úr Jézus Krisztus felé. Így ismertük meg áldott szívét, melyet mindennap az este áldott csendjében újból és újból kitárt a szívek egyetlen vigasztalója előtt: "Ó, Isten, ismerd meg szívemet!" Szíve azért tudott igazán szeretni, mert az élet gondjai és bajai közepette mindig az örökkévalóság útjaiban járt.

Élete az öntudatos magyar református asszonyok élete volt. Mint a sziklák között, a kéklő hegyek ölében fakadó csermely vize, olyan tiszta volt élete. Ha a nap hevítette kősziklákon miriád cseppé is hullott, ha karsztmezőkön folyt is keresztül, vize mégis és mindig megmaradt tisztának és enyhet adónak. Megmaradt hívó református asszonynak, mert Pál apostollal együtt tudta és vallotta, hogy "annak okáért tehát nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené" (Róm 9,16). Ha az élet megpróbáltatásainak kemény sziklái naponként örölték, ha sötét mélységek naponként elnyelés-sel fenyegették, mégsem hagyta el medrét, mert tudta, hogy a meder az élet és a megtartás útja, mert tudta, hogy csak így folyhat élete kis csermelye a nagy cél, az örökkévalóság terhe felé. Tudta, hogy az életfolyók és az életcsermelyek szent medre az egyház, ezért került és kerülhetett el a hitetlenség és a gonoszság útját. Ezért tudott naponként célegyenesen igyekezni "Istennek a Krisztus Jézusban onnét felülről való elhívása jutalmára" (Fil 3,14).

Ez és ilyen volt a koporsóban pihenő testvérünk élete. Halála nem más, mint a kéklő hegyek tiszta csermelyének megérkezése a szent nagy óceánba: az örökkévalóságba. Isten örökkévaló országába. Isten szent színe elé.

Vigasztaló és megújító erőként zárjuk szívünkbe Isten életadó Igéjét, mely a koporsóban pihenő testvérünket egész élete során vezérelte és vigasztalta, kormányozta és bátorította: "Vizsgálj meg engem, Ó, Isten, és ismerd meg szívemet! Próbálj meg engem, és ismerd meg gondolataimat! És lásd meg, ha van-e nálam a gonoszságnak valamilyen útja, és vezérelj engem az örökkévalóság útján." Ámen.

(1939)

A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Csiha Kálmán püspök
Főszerkesztő: Nagy László
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület igazgatótanácsa
Készült a Református Egyház Misztótfalusi Sajtóközpontjának
nyomdájában

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

